

VERGADERING VAN 26 MEI 2010

Voorzitter: de heer J.P. Rehwinkel

Aanwezig: de dames C.E. Bloemhoff (PvdA), M. Dekker (PvdA), E. van Lente (PvdA), S.A. Koebrugge (VVD), A. Postma (GroenLinks), L.I. van der Vegt (GroenLinks), A.M.J. Riemersma (Stadspartij), H. Rademaker (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), G.E.J. van der Meulen (D66), A.K. Kuik (CDA), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), R.J.A.M. Krüders (Student en Stad) en de heren A. de Rooij (PvdA), J. Spakman (PvdA), B. Baldew (PvdA), R.O. Martens (PvdA), R. van der Schaaf (PvdA), W. Moes (PvdA), A. Rutte (VVD), D. Jager (VVD), J. Evenhuis (VVD), J.M. van Keulen (VVD), M.D. Blom (VVD), W.B. Leemhuis (GroenLinks), M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), V.G.F. Möhlmann (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadspartij), G.J.D. Offerman (Stadspartij), J. Bolhuis (Stadspartij), R.P. Prummel (Stadspartij), E. Eikenaar (SP), J.H. Luhoff (D66), P.S. de Rook (D66), H.J.M. Akkermans (D66), M. Verhoef (ChristenUnie) en G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

(Plaatsvervangend) griffier: de heer P. Kommerij

Secretaris: de heer L.J. Bosdijk (na 18.00 uur)

Wethouders: de dames J.A. Visscher (SP), C.T. Dekker (GroenLinks), E.M. Pastoor-Meuleman (PvdA) en de heren F. de Vries (PvdA) en T. Schroor (D66)

Afwezig: de heer P.W.G. Verschuren (SP) en de heer J. Seton (CDA)

1. Opening en vaststelling verslag

De VOORZITTER: Ik open deze vergadering van de gemeenteraad van Groningen van 26 mei 2010 (16.35 uur) en heet iedereen van harte welkom.

Er is bericht van verhindering binnengekomen van de heer Verschuren en van de heer Seton. De heer Seton heeft een bijzondere reden om afwezig te zijn omdat hij en zijn vrouw vanochtend vader en moeder zijn geworden van een dochter, Hanneke.

Ten aanzien van de agenda: het presidium stemt in met een interpellatie van de Stadspartij. Dit wordt agendapunt 3.a.

Zijn er verder opmerkingen over de agenda? Dat is niet het geval, waarmee de agenda hiermee is vastgesteld.

Dan gaan wij over naar het verslag van 28 april 2010. Dit verslag kan vastgesteld worden.

2. Benoemingen

2.a: Afscheid van mevrouw B.G de Boer

Toespraak van de burgemeester:

Beste Betty, vandaag nemen we afscheid van je als raadslid in de gemeente Groningen.

In 2002 kwam je voor de VVD in de raad. Een talent, zo bleek al snel. Naast een zeer actief lid van onder meer de raadscommissies Ruimte en Verkeer was je voorzitter van de parkeercommissie uit de raad, een breed samengestelde commissie die onderzoek deed naar het parkeerbeleid.

In 2006 volgde je Remco Kouwenhoven op als fractievoorzitter. Na een periode van collegedeelname vond je partij het goed te kiezen voor een ander gezicht en dat gezicht was jij en je hebt met verve invulling gegeven aan de rol van oppositieleider in de raad. En je aanpak is ook bij de gemeenteraadsverkiezingen beloond met een zetel winst.

De VVD heeft zich onder jouw leiding ontpopt als een kritisch volger van de plannen van het college: het Groninger Forum, de tram, het parkeerbeleid en de gemeentefinanciën. De VVD had een duidelijke eigen opvatting en die heb jij niet onder stoelen of banken gestoken.

Wat mij ook vooral de afgelopen maanden is opgevallen en ik weet dat het anderen ook opviel, is hoe je altijd heel onverstoort bleef. Je vaart je eigen koers en je laat je door niets of niemand van de wijs brengen. Bijvoorbeeld niet als je mailtjes hebt bemachtigd en dan met een stalen gezicht het debat

wist te voeren. Die eigen koers bleek ook toen jouw fractie het college steunde in het verzet tegen de aanleg van de N361, langs het natuurgebied de Koningslaagte. En onder jouw leiding heeft de VVD voor de aanleg van een deels verdiepte Zuidelijke Ringweg gepleit, beide tegen de lijn van de provinciale VVD in. Duidelijk als symbool voor de eigen koers die de fractie onder jouw leiding in deze raad volgde.

En zoals dat dan gaat, dan vallen je kwaliteiten ook buiten deze raad op. De VVD bracht je al eerder in stelling als kandidaat voor het Europees Parlement. Daar viel je net buiten de boot.

Nu is daar geen sprake van, nu sta je op de fantastische tiende plek van de kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen en je bent de afgelopen weken ook vrij vaak in beeld geweest als een van de hooggeplaatste nieuwkomers op de kandidatenlijst.

In de stad ben je beter bekend als Betty. Hoe zou dat nou toch komen? ‘Groningen wil Betty’, dat was de slogan van jullie afgelopen verkiezingscampagne. Groningen kréég ook Betty. Groningen had Betty volgens mij ook graag willen houden, maar moet jou nu toch laten gaan.

Gelukkig niet helemaal, je blijft wonen op jullie mooie woonboot. Dat lijkt me terecht, want zelfs als geboren Fries heb je je hart aan deze stad verpand en dan is het goed volgens mij om straks in Den Haag dit toch als thuisbasis te hebben.

Ik denk dat wij allen de landelijke politiek een VVD-Kamerlid toewensen dat net als in Groningen met heel veel enthousiasme en gedrevenheid vecht voor datgene wat zij juist vindt. Vanzelfsprekend hopen we dat je en passant ook nog een beetje de belangen van ‘Stad’ weet te behartigen.

Ik zal je persoonlijk heel erg missen. Ik ben persoonlijk teleurgesteld dat je zo snel na mijn komst als burgemeester vertrekt. Ik weet dat het ook voor een heleboel andere mensen geldt: je was zeer gezien in de raad. Je politieke bijdrage was stevig, maar ging gecombineerd met een manier van omgaan die bij heel veel mensen, weet ik, op prijs werd gesteld. Dus ik weet dat ik niet alleen voor mezelf spreek, maar voor een heleboel mensen hier die het jammer vinden dat je hier weggaat, maar die je het natuurlijk van harte gunnen en al helemaal dat het je in de Haagse politiek ook heel erg goed mag gaan. Dus we nemen afscheid met de beste wensen voor je. (applaus, waarna de burgemeester een cadeau overhandigt en een mooie bos bloemen)

De VOORZITTER: Dan geef ik het woord aan de nestor van de raad, de heer Evenhuis.

Toespraak van de heer EVENHUIS (VVD) als nestor van de raad:

Voorzitter, ik dank u wel. Mijn bijdrage zal bestaan uit twee gedeelten: als het goed loopt, aan deze kant (*het spreekgestoelte aan de kant van het college*) het serieuze gedeelte en aan die kant (*het spreekgestoelte bij de publiekstribune*) het meer luchtige gedeelte, maar het kan verkeerd lopen, zeg ik erbij.

Beste Betty, familie en vrienden.

Betty, ik ontmoette jou voor het eerst in 2001. Jij kwam op mij af in een ledenvergadering van de VVD en je zei tegen mij: “Ik werk bij je broer, de PvdA-wethouder in Emmen.” Nog geen jaar later zat je in de gemeenteraad van Groningen.

Het meest opvallende aan jou is: je bent een keiharde werker. Vanaf je zestiende jaar werk je al. Daarnaast deed je ook nog een studie Rechten aan de universiteit en daarvoor het vwo in Friesland. Vijf jaar werkte jij op de boot Vlieland-Harlingen, of omgekeerd. En je sliep en woonde daar ook. Je werkte op horecabeurzen, in café Tram 13, in café Chaplinbar, de Benzinebar. Dat vond je het allermooiste, want die begon ’s nachts om 01.00 uur en eindigde om 11.00 uur ’s morgens. Achter de bar bij Club Privé. Dat mocht ik van jou niet zeggen, maar dat ben ik vergeten. Je hebt zoveel bijverdiend dat je daarvan volledig kon leven en een huis kon kopen.

Na je afstuderen als jurist had je ook vele banen. Ook naast de gemeenteraad: gemeente Emmen dus, KPN Pakketservice in Zwolle, Provincie Groningen – dat laatste vond je eigenlijk een beetje saai en je bent daar ook uit jezelf weggegaan –, Van Rossum Advocaten en zelfstandig als consultant bij de gemeenten Boarnsterhim en Tynaarlo.

Betty, jouw hobby’s zijn lezen, politiek, vakanties – je bent overal over de wereld geweest –, het water, stappen en uitgaan. In jouw termen: “Stappen vind ik fantastisch.”

Je komt uit een Friese vervoerdersfamilie. Jullie bedrijf bestond eerst uit boten, uiteraard, en later uit vrachtwagens.

In de raad ben je, vind ik zelf, sterk gegroeid. Je valt op door duidelijkheid, soms ben je overduidelijk, hoge motivatie en assertiviteit. Je hebt echt lol in je raadswork en als fractievoorzitter houd je heel korte vergaderingen. Je hebt nog geen derde van de tijd nodig vergeleken met je voorganger Remco. Je hebt veel in de raad gedaan. Zo heb je de verkeerscommissie opgericht, bestaande uit raadsleden. En je wilde zelf natuurlijk voorzitter zijn. Dat werd je ook. Je maakte je hard, ik heb dat zelf gezien in deze zaal, voor de belangen van de mensen uit Bruilweering. Applaus kreeg je op de tribune. Je snapte het beleid van de gemeente Groningen niet. De gemeente Groningen kreeg tien jaar geleden Bruilweering van de gemeente Eelde. De bewoners maakten zich zorgen: die gemeente Groningen bemoeit zich met alles, ook met ons waarschijnlijk. Om deze zorgen weg te nemen werden bewoners opgeroepen in de oude raadzaal. Hun wordt verzekerd: jullie gaan over met alle lusten en lasten. En nu moeten bewoners merken dat hun toegangsbruggetjes verdwijnen. Jij maakt je daar, ook nu nog, misschien komt dat straks wel in je speech, zeer boos over.

Betty, je hebt jezelf, vanuit de gemeenteraad vind ik zelf, in twee bijzondere rijtjes geplaatst:

Ten eerste: De Groninger raadsleden die doorstromen naar het regeringscentrum in Den Haag. Dat is in Nederland bijna niet overtroffen. Om nieuwe raadsleden te motiveren, zet ik hun mogelijke toekomst op een rijtje. Ik noem de volgende raadsleden die binnen de laatste twintig jaar in Den Haag terecht zijn gekomen: Ineke van Gent, Tweede Kamerlid; Marjo van Dijken, Tweede Kamerlid; Tonny van de Vondervoort, staatssecretaris; Alfons Dölle, Eerste Kamerlid; Johan Remkes, minister; Rosita van Gijlswijk – je kunt dus ook weer terug, Betty, als je dat wilt –, Tweede Kamerlid; Tom Pitstra, Eerste Kamerlid; Jan Rijpstra, Tweede Kamerlid; Marianne Langkamp, Tweede Kamerlid en Betty de Boer, jij dus, ook Tweede Kamerlid.

Tien doorstromers dus naar Den Haag. In minder dan twintig jaar, dus ik zeg tegen Wim Moes en andere nieuwelingen: over vier jaar zijn er weer verkiezingen en moeten er dus twee raadsleden doorstromen, anders wordt het gemiddelde niet op peil gehouden.

In 1972 raakt de VVD uit het college van B en W. Dat is 38 jaar geleden en acht fractievoorzitters verder. In die 38 jaar slaagde er slechts één fractievoorzitter in om de VVD in het college te loodsen. Dat was lijsttrekker Koen Schuiling, die slechts twee jaar fractievoorzitter was geweest, van 1996 tot 1998. Hij voerde van alle acht, laat ik dat maar eens duidelijk zeggen, de hardste oppositie van alle fractievoorzitters van de VVD. In januari 1998 stond hij achter dit kathedraal en dat werd toen de crash met burgemeester Ouwerkerk. Na de historische bijdrage van Schuiling trad Ouwerkerk direct af.

Ten tweede: Het lijstje van de zeven andere VVD-fractievoorzitters is toch ook wel een opvallend rijtje. Velen van dit lijstje vertrokken naar elders en werkten daar samen harmonieus, dat mag ik ook wel zeggen, samen met de PvdA.

Ik noem bijvoorbeeld: Nel Siertsema, raadslid en later burgemeester van Leens; raadslid Jan Kamminga, later commissaris van de koningin in Gelderland; Jan Evenhuis, die jullie het komende decennium nog leren kennen; Johan Remkes, minister; Remco Kouwenhoven, hij bleef in Groningen; Bert Hurink, burgemeester van Rolde en Betty, jij lid van de Tweede Kamer.

Betty, we gaan nu nog even aan die kant beelden van jouw leven doornemen.

Ik noem eerst even het tekstje en dan komt het beeld.

Brechje Grietje de Boer werd geboren op 2 september 1971 in de gemeente Achtkarspelen, Friesland. Wij noemen deze baby Betty (1: *Baby Betty*). De humoristische, drieste Pippi Langkous was jouw ideaalfiguur (2: *Pippi Langkous uit de film*). En zo, Betty, wilde jij ook zijn (3: *Betty als Pippi Langkous*). Je woonde in Surhuisterveen. Je komt uit een vervoerdersfamilie, dat zei ik al. Aanvankelijk boten en later vrachtwagens. Jullie gaan met die vrachtwagens voorop in de dorpsfeesten in Surhuisterveen (4: *In klederdracht in Surhuisterveen*). Nu heb je zelf een boot van 35 m. Je vaart daarmee ook over zee. De ligplaats is het Reitdiep (5: *De boot in het Reitdiep*). Je staat vaak zelf aan het roer. Vrienden trakteer je dan in het weekend op vaartochten (6: *Detail van de boot*). Straks ook de hele Kamerfractie, als die niet te groot wordt natuurlijk. Het is vaak meer dan gezellig. Ypke Gietema, oud-wethouder van de PvdA, is ook een Fries. Hij is een beetje jouw godfather. Zijn advies: kruip in de huid van je tegenstander, dan krijg je invloed (7: *Met Ypke Gietema*). Dat deed jij. Je liet je leiden door jouw favoriete schrijfster Ayaan Hirsi Ali, dus ging je naar Afrikaanse moslimstaten, verkleed als moslimvrouw (8: *Als moslima*). Je deed zelfs mee aan goed georganiseerde conferenties (9: *Een conferentietafel in Afrika*) in deze en andere arme landen. Betty, het was een verre reis naar Afrika, vooral als je je bedenkt dat je de hele afstand per kameel aflegde (10: *Op de kameel in Afrika*). We moeten echter trouwens niet vergeten dat jij als tienjarig meisje reeds van plan was deze landentrektocht te maken. Je oefende daarvoor reeds op een paardje (11: *Als tienjarig meisje op de*

pony). De politiek trok je al vroeg. Je werd lid van Student en Stad, je werd echter overgehaald om lid te worden van de VVD door je broer, Berend de Boer (12: *Berend de Boer*). Je houdt zeer veel van autorijden. De laatste tijd wordt dat vergald. Anne Kuik van het CDA gooide op den duur overal matjes neer om de snelheid af te remmen. De automobilisten schrikken, deze matjes lijken namelijk op gaten (13: *De 'gaten' in de weg*). Binnen de VVD, we hebben hem al gezien, word je even fanatiek als Rosita van Gijlswijk binnen de SP. Jij beplakt uit fanatisme ook de achterkant van de verkiezingsborden (14: *Affiches plakken op de achterkant van een verkiezingsbord*). Het heilige der heiligen voor een volksvertegenwoordiger lokt: het Nederlandse parlement, de Tweede Kamer (15: *Gravure van het Binnenhof*). Als tiener droomde je al van deze rol. Je was dan ook vaak al spijbelend in Den Haag te vinden (16: *Betty op het Binnenhof*). Betty de Boer, Tweede Kamerlid. Je zult het nog ver schoppen (17: *Betty anno 2010*). Betty, veel succes en bedankt! (applaus)

Wil je even hier komen? Ik heb een enquête gehouden in de raad en ze vinden dat jij een Pippi Langkous moest hebben. Dus deze krijg je hier. En van Berend krijg je een boeket. Dank je wel.

De VOORZITTER: Bedankt, raadsnestor Evenhuis. Ik had me kunnen voorstellen dat u ook nog even de Haagse politici die weer terugkomen als voorbeeld had genoemd voor Betty. Dat was de volledigheid die deze keer ontbrak (waarop de heer Evenhuis – onversterkt – nog een rijtje opnoemt, te beginnen met de heer Rehwinkel, de heer Wallage en mevrouw Van Gijlswijk). Het woord is aan mevrouw De Boer.

Afscheidstoespraak van mevrouw DE BOER:

Opgelucht als ik ben na de speech van Jan Evenhuis en dat ik daarna nog even de boel mag rechtzetten: voordat iedereen denkt dat Club Privé een of andere vage tent is: het was inderdaad een discotheek.

Jan, hartelijk dank voor je leuke woorden en burgemeester, ook hartelijk dank voor uw mooie woorden.

In mijn ontslagbrief had ik al gezegd dat ik met pijn in het hart vertrek uit de gemeenteraad van Groningen. Ook omdat het een wel heel snel volgt op het ander: we hebben net de gemeenteraadsverkiezingen achter de rug en eerlijk gezegd nog een beetje een kater van het proces daarna en toen werd ik al gebeld door Ivo Opstelten of ik op de prachtige plek 10 wilde. En dan ga je nadenken: het is natuurlijk wel heel snel dat ik als lijsttrekker alweer wegga. Maar in tweede instantie: ik blijf natuurlijk volksvertegenwoordiger en ik denk dat Joost van Keulen als mijn opvolger als fractievoorzitter met nieuwe energie, nieuw elan en inventiviteit, want daar kunt u wel op rekenen met Joost, die oppositierol op die manier gaat oppakken. Dus neem ik twee maanden na de verkiezingen al afscheid hier in de gemeenteraad.

Ik moet zeggen dat ik hier acht jaren met heel veel plezier heb doorgebracht, want de lokale politiek is erg leuk. Ik neem vandaag afscheid van een gemeenteraad waarvan ik misschien de helft nog niet zo goed ken en nog nauwelijks kennis mee heb gemaakt, dat is ook al een beetje vreemd. Toen ik in de voor-voorperiode zelf begon, heb ik toch een paar leuke dingen op touw gezet. Jan Evenhuis noemde daarnet al de parkeervisie. Maakt u zich geen zorgen, ik zal niet alles bij langslopen. Maar ik heb onder andere ook prettig samengewerkt met Henk Boldewijn; we waren toen lekker dual bezig door een parkeercommissie op te richten, terwijl de eigen wethouder ook Verkeer en Vervoer in portefeuille had, dus er ligt nog een uitdaging voor GroenLinks.

En ook de laatste periode, waarin ik heb meegemaakt dat er een burgemeesterswisseling kwam. We hebben een heel kundige burgemeester teruggekregen gelukkig. De Europaparkaffaire was de vorige periode wel een dipje, maar daar hebben we weer het proces van cultuurverandering achteraan gekregen, waar we ook eens kritisch naar onszelf hebben gekeken, naar de rol van de ambtelijke organisatie en de rol van het college en ook de wisselwerking tussen die drie. Daar is ook weer iets goeds uit voortgekomen.

Een paar opmerkingen nog. Ik zal het niet heel lang maken, voorzitter, ik heb de spreektijd gezien die we hadden. Er moet me nog wel iets van het hart over het ruwe taalgebruik en de verruwing van het debat in de raad. Ik moet zeggen dat mijn woordvoering nog wel eens gecorrigeerd werd door collega's als Jan Evenhuis of Joost van Keulen en toen werd het toch wel iets zachter, moet ik zeggen. Desalniettemin werd er wel eens gesproken over de verruwing van het debat. Wat mij de vorige periode toch wel eens gestoord heeft is dat het debat ook wel eens te vaak vóór de raadsvergadering heeft plaatsgevonden. En ik heb bij de installatie van de raad ook al eens gezegd dat het debat hier, in

de raadzaal, hoort plaats te vinden. Hier hoor je elkaar te overtuigen, met argumenten. Hier hoor je misschien wel eens een schorsing aan te vragen als je er toch iets anders over denkt. En ik hoop dat deze raad ook weer een mondige raad is; vanuit de commissies heb ik daar al goede geluiden over gehoord. Ik hoop echt dat het debat hier zal plaatsvinden.

En inderdaad, een harde campagne. Het is mij ook verweten. Ik heb op de inhoud misschien een andere mening gevoerd dan sommige andere partijen in deze raad. Maar het gaat om de inhoud, waarbij je wel de juiste woorden moet kiezen. Maar dat ik nou echt een harde campagne heb gevoerd werp ik verre van mij.

Ik heb nog één laatste wens; Jan Evenhuis begon er ook al een klein beetje over en ik wil ook de nieuwe raadsleden oproepen daar aandacht aan te besteden: dat is Bruilweering. Over Bruilweering hebben we de laatste jaren het debat gevoerd en ik ben daar recent nog weer geweest met Rosita van Gijlswijk. We hebben daar dertig, veertig jaar als gemeente, ook de vorige gemeente Eelde-Paterswolde, gedoogd. Er is daar een situatie ontstaan waar mensen slapeloze nachten van hebben. Mensen hebben daar gronden in eigendom, maar je persoonlijke doopceel wordt gelicht als je daar woont, schuurtjes worden allemaal opgemeten, de bruggetjes gaan verdwijnen. Dan denk ik: kunnen we er nou niet met elkaar voor zorgen dat de situatie daar verbeterd wordt, dat de levensomstandigheden daar verbeteren in plaats van dat je nu zo tekeergaat en gaat handhaven en dergelijke? Ik ga er geen motie over indienen, maar wil het wel graag als laatste wens nog even meegeven.

Ik hoop dat de raad kritisch genoeg is, want jullie gaan wel een moeilijke tijd tegemoet. De nodige bezuinigingen staan voor de deur. Er wordt ook meer dan 1 miljard geïnvesteerd in de grote projecten, waaronder bijvoorbeeld het Groninger Forum, de tram en de Zuidelijke Ringweg. Ik zal het natuurlijk vanuit Den Haag met belangstelling volgen, maar ook vanuit Groningen, want ik blijf hier gewoon wonen. Ik hoop dat jullie er een mooie vier jaar van zullen maken.

Als laatste zou ik willen zeggen: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Inmiddels sta ik weer in de campagnestand. Ik kan hier alvast verklappen dat ik volgend jaar niet mee ga doen aan de Provinciale Statenverkiezingen, dat ontbrak er nog maar net aan. Ik hoop dat ik vier jaar in de Tweede Kamer zal doorbrengen en dat er geen tussentijdse kabinetsval is, want we hebben de komende jaren wel wat anders te doen dan onderling politiek gekissebis. En wie weet zijn we landelijk iets progressiever dan hier en komen we misschien landelijk wel toe aan een Paars Plus. We zullen het zien. In ieder geval wil ik mijn opvolger Joost van Keulen heel veel succes wensen en ook mijn opvolger in de fractie. Dat is Max Blom die zo meteen geïnstalleerd wordt. Hem wens ik ook heel veel succes.

Het wordt een lange lijst, maar ik wil ze toch allemaal graag noemen. In de eerste plaats natuurlijk de griffie, die altijd hard voor de gemeenteraad aan het werk is. In de tweede plaats ook natuurlijk de bodes, bij wie je altijd een luisterend oor vindt en waar altijd een kopje koffie klaarstaat of een broodje klaarligt. Ik heb daar altijd zeer van genoten. Maar ook de ambtelijke organisatie natuurlijk, de collega's in mijn eigen fractie en verder in de raad. Ook de collegeleden natuurlijk. En speciaal Jan Evenhuis, die me af en toe behoed heeft voor politieke misstappen en die altijd weer stukjes geschiedenis weet op te rakelen die wij allemaal niet meer kennen, en last but not least ook Berend de Boer: ook hartstikke bedankt, het was altijd super.

Ik denk dat ik nog regelmatig zal komen koffiedrinken op het gemeentehuis en dan word ik graag bijgepraat over de situatie op het stadhuis.

Ik wens jullie allemaal hartstikke veel succes. Dank jullie wel. (applaus)

De VOORZITTER: Het ga u goed.

Voordat we gaan schorsen, zodat u nog de gelegenheid heeft om Betty de Boer de hand te drukken, wil ik nog een Commissie tot Onderzoek van de Geloofsbriefven instellen, om zo dadelijk de installatie van de heer Blom voorspoedig te laten verlopen. Daarin benoem ik mevrouw Postma, de heer Moes en mevrouw Kuik. Ik zou de commissie willen vragen de werkzaamheden ter hand te nemen en schors de vergadering, zodat u mevrouw De Boer nog een keer de hand kunt drukken.

Schorsing (17.07 – 17.15 uur)

De VOORZITTER: Ik verzoek u om weer te gaan zitten.

Ik heropen de vergadering. Er is mij inmiddels gebleken dat leerlingen van het Noorderpoortcollege op de tribune zitten en verslag maken van deze vergadering. Houdt u daar rekening mee. Ze zijn vooral ook benieuwd naar de behandeling van het onderwerp over de Damsterdiepgarage, dus laten we ervoor zorgen dat we snel in de richting van die behandeling gaan. Dan is nu aan de orde de installatie van de heer M.D. Blom als lid van de gemeenteraad.

2.b: Installatie van de heer M.D. Blom als lid van de gemeenteraad

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan mevrouw Postma om ons in te lichten over het onderzoek naar de geloofsbrieven. Het woord is aan mevrouw Postma.

Mevrouw POSTMA: Dank u wel, voorzitter. Onze commissie heeft de geloofsbrieven van de heer Blom onderzocht en in orde bevonden en wij adviseren dan ook de heer Blom toe te laten als lid van deze raad.

De VOORZITTER: Ik ga ervan uit dat de raad dit advies kan volgen. Dan is aldus besloten. Dan zou ik willen vragen zo dadelijk de kandidaat binnen te leiden. Ik wil u allen vragen om te gaan staan en dan zal ik de tekst van de verklaring en de belofte voorlezen. Mijnheer Blom, ik ga u zo dadelijk de tekst van de verklaring voorlezen en ik verzoek u mij aan het eind na te zeggen: 'Dat verklaar en beloof ik.'

"Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het gemeentebestuur naar eer en geweten zal vervullen."

De heer BLOM: Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan feliciteer ik u graag als eerste met de benoeming tot lid van de gemeenteraad van Groningen en wens ik u een heel goede periode toe, waarbij u hopelijk van grote waarde voor onze raad kunt zijn. (applaus)

Ik schors de vergadering voor enkele ogenblikken om de heer Blom te kunnen feliciteren.

Schorsing (17.18 – 17.21 uur)

De VOORZITTER: Ik verzoek u om weer te gaan zitten en ik verzoek de heer Blom om zijn plaats in te nemen.

Dan is aan de orde het verzoek om een interpellatie van de Stadspartij.

3. Mondelinge vragen en interpellaties

3.a: Verzoek om interpellatie van de Stadspartij: gang van zaken rond de Damsterdiepgarage en de RegioTram

De VOORZITTER: Zo dadelijk is eerst het woord aan de interpellant, de heer Offerman, dan zal het college antwoorden, daarna is het woord opnieuw aan de interpellant en dan kunnen ook anderen vanuit de raad aansluiten, maar is het woord niet meer aan het college. Het woord is aan de heer Offerman.

De heer OFFERMAN (Stadspartij): Voorzitter, het gaat over het Damsterdiep en het gaat over de RegioTram. Wij hebben de volgende vragen:

1. Wanneer heeft het college geweten van de laatste overschrijding van het budget voor de Damsterdiepgarage?

2. Wanneer heeft het college geweten van de hoogte van deze overschrijding van het budget voor de Damsterdiepgarage? Dat is wel de cruxvraag.
3. Wie is politiek verantwoordelijk voor de contracten met betrekking tot de bouw van de parkeergarage Damsterdiep? Dan hebben wij nog een opmerking: de Stadspartij heeft van het college herhaaldelijk vernomen dat het budget voor de RegioTram maximaal 299 miljoen euro zou zijn, terwijl nu een bedrag van 270 tot 370 miljoen euro wordt genoemd. Hoe kan dat nu? Hoe zijn deze twee opgaven met elkaar te rijmen?
4. Hoe is het mogelijk dat er een besluit over een tramlus bij het Hoofdstation kan worden genomen terwijl 'De verkeersmachine' van Movaris en de 'Intentieverklaring Spoorzone', ondertekend door wethouder De Vries, spreken van een 'stedenbouwkundige visie die voor 1 januari 2012 aan de raad wordt aangeboden'? Waarom wordt de volgorde omgedraaid? We hebben ten slotte een vraag over de interne coördinatie van het college over het Stationsgebied.
5. In het stuk 'Intentieovereenkomst Spoorzone', ondertekend door wethouder De Vries, wordt gesproken van een aan te bieden stedenbouwkundig plan voor het hele gebied, inclusief de tramaanlanding op het Hoofdstation, vóór 1 januari 2012. In de op 12 februari 2010 gedateerde brief van het college wordt door wethouder Dekker het functioneel programma van eisen niet genoemd. Hoe kan er zonder dat er op deze eisen is ingegaan en zonder het stedenbouwkundig plan in het najaar van 2010 een besluit over de tram worden genomen?

De VOORZITTER: Het woord is aan wethouder Dekker.

Wethouder DEKKER: Voorzitter, dank u wel. Wellicht is het aardig toch een beeld te corrigeren dat misschien onbewust ontstaan is. Wij spreken hier niet over kredietoverschrijding. Het is geen overschrijding van het budget. In de commissie had ik het er ook al even over. Er is een krediet verstrekt van 9,6 miljoen euro en de uitgaven bedragen tot nu toe 5,4 miljoen euro. Er werden wat linken gelegd met de omstandigheden van het Europapark en daar is hier geen sprake van. Wel is het zo, met de kennis van nu, dat de kosten van het project hoger zijn geraamd. Ik zeg nadrukkelijk 'ramen'. Het is een schatting van de kosten om het project af te maken. Kosten die overigens gedekt worden uit hogere inkomsten, onder andere subsidie van het Rijk, grondopbrengsten en opbrengsten van het Parkeerbedrijf. Misschien is het ook goed, voor ik op de precieze vragen van de Stadspartij inga, om even te schetsen welke afspraken er liggen die de raad heeft gemaakt naar aanleiding van onder andere het Europaparkdebat over de informatievoorziening van de raad en wat de raad en het college graag met elkaar zouden willen wisselen. En dat is een tweetal afspraken: grote projecten moeten jaarlijks worden herzien. De grondexploitatie van het Damsterdiep is daar een onderdeel van. En tussen die Grexen door vindt verantwoording plaats via de zogenaamde sleutelrapportages: Staat P en Staat V en natuurlijk de reguliere planning- en controlcyclus Begroting en Rekening. En het college is van mening dat het conform deze afspraken de raad heeft geïnformeerd. Ik herhaal dan even: op 4 september 2009 hebben wij u naar aanleiding van de sleutelrapportage geïnformeerd over een overschrijding van 1,4 miljoen euro. Op 15 april 2010 hebben wij het gemeld in de sleutelrapportage. Op 11 mei heeft het college de grondexploitatie Damsterdiep vastgesteld en ter kennis aan u gebracht en daartussendoor, niet vastgelegd in de nota 'De gemeenteraad aan het stuur', heeft het college u nog geïnformeerd over de vertraging en over de verhoging van de kosten. Ik heb daarmee ook de vragen, zoals bij 1 en 2 van de Stadspartij, beantwoord.

Dan de derde vraag: wie is politiek verantwoordelijk? Het college kent collegiaal bestuur, dus het college is verantwoordelijk. Als u bedoelt wie wat in portefeuille heeft, dan heeft ondergetekende de vastgoedexploitatie Damsterdiep in portefeuille en wethouder De Vries de grondexploitatie.

Dan de vraag: 'Hoe kan dat nu? De investering voor de RegioTram is 299 miljoen euro. In de brief van 12 februari van dit jaar rept u van een bandbreedte van 270 tot 370 miljoen euro.' Het gaat hier om twee verschillende zaken. Het ene is het budget dat beschikbaar is voor de RegioTram en wat ook gedekt is en het andere is een voorlopige raming van de investeringskosten. Wij konden op dat moment nog niet precies aangeven wat de precieze raming was en toen hebben we om u tegemoet te komen een bandbreedte gegeven van waar op dat moment zich de raming bevond. Medio juni komen wij met de precieze raming tot nu toe.

Dan de vraag: 'Hoe is het nu mogelijk dat je eigenlijk al bezig bent met het tekenen van een tramlus bij het station, terwijl de stedenbouwkundige visie nog niet ontwikkeld en vastgesteld is?' Daar gaat in

feite ook een beetje vraag 5 over. Dat hebben we ook onderkend in de brief die in februari in de raad is besproken. We hebben gezegd: normaliter maak je eerst een stedenbouwkundige visie op een gebied en daar pas je dan de infrastructuur in. Tegelijkertijd hebben we onderkend dat er een aantal zaken speelt, onder andere de oplossing Traverse-Station. Dat heeft te maken met een aantal spoorontwikkelingen: Groningen-Heerenveen, verdubbeling van het spoor richting Leeuwarden, de aanlanding van de eerste tramlijn, maar ook de HOV-as. Die moet op korte termijn afgerond worden, omdat we daar subsidie voor hebben gekregen. Dat project moet voor 2013 afgerond worden. We hebben gezegd: die drie projecten zijn eigenlijk randvoorwaardelijk voor de stedenbouwkundige visie. Dat hebben we met u besproken en u heeft dat ook geaccordeerd.

Voorzitter, volgens mij heb ik in eerste instantie alle vragen beantwoord.

De VOORZITTER: Dan is het woord opnieuw aan de interpellant, de heer Offerman.

De heer OFFERMAN (Stads partij): Nou, volgens mij zijn de vragen helemaal niet beantwoord, mevrouw Dekker. Ik wil dan toch een detailvraag stellen. In de brief van 7 april 2010 staat dat u over de exploitatie door een extern bureau onderzoek heeft laten doen naar de vertraging. Er zijn aannames genoemd in uw brief. Wat voor aannames waren dat? Welke aannames zijn bij het bureau genoemd? Welk bureau was het? En wat komt daaruit? De brief van 7 april 2010 begint met de langetermijnagenda. Die gaat eerst over de exploitatie van het Damsterdiep.

De VOORZITTER: Dit is uw bijdrage in tweede termijn, begrijp ik. Dat betekent dat u hierna niet meer het woord hebt. Ik begrijp het geloof ik goed, als ik het zo zie. Ik dacht dat u misschien nog meer vragen wilde stellen. Als het zo is, moet u dat nu doen.

De heer OFFERMAN (Stads partij): Dan kijk ik even naar de fractievoorzitter ... nu is hij weer weg. We zouden eerst even schorsen, dacht ik. Dat was met u afgesproken.

De VOORZITTER: U mag wel schorsen, maar u had nu nog één keer het woord.

De heer OFFERMAN (Stads partij): Dan heb ik dit niet gezegd.

De VOORZITTER: Daarom zei ik dat nog een keer zo uitdrukkelijk. Bij een interpellatie is de gang van zaken dat de interpellant als eerste het woord heeft. Dan antwoordt het college. Dan hebt u als interpellant nog een keer het woord, dat was dus nu het geval en nu hebben eventueel anderen die dat nog willen het woord, maar u dus niet meer.

Ik stel maar voor dat dit de vraag is die u nog in tweede termijn hebt gesteld en nogmaals: nu hebben alleen anderen nog de gelegenheid om te antwoorden en heeft het college ook niet meer de gelegenheid om de vraag te beantwoorden. Zo is de gang van zaken bij een interpellatie: een tweede termijn om conclusies te trekken. Dat hebt u volgens mij gedaan, namelijk in de zin van dat u vond dat de vragen niet allemaal beantwoord waren.

De heer OFFERMAN (Stads partij): Dan moet ik toch maar eens naar cursus.

De VOORZITTER: Het is goed dat u het zelf zegt. Wie wil er verder nog het woord voeren? Niemand meer? De heer Evenhuis. Het woord is aan de heer Evenhuis.

De heer EVENHUIS (VVD): Voorzitter, ik dacht dat de wethouder nog een brief had toegezegd.

De VOORZITTER: Nogmaals, de wethouder voert het woord niet meer. U mag vragen stellen, u krijgt er alleen geen antwoord op. Anderen nog die het woord willen voeren? Dat is niet het geval.

Wethouder DEKKER: Mag ik er toch nog antwoord op geven?

De VOORZITTER: Natuurlijk, die gelegenheid had ik u uiteindelijk ook wel geboden, het is maar dat u weer even weet hoe het gaat. Het woord is aan wethouder Dekker, als ik tenminste goed begrijp dat anderen niet meer het woord willen voeren.

Wethouder DEKKER: Dat geeft mij namelijk direct de gelegenheid even iets recht te zetten. In de commissie Verkeer hebben we al een soort repetitie gehad van dit debatje. Naderhand heb ik begrepen dat een aantal opmerkingen de VVD nogal gekwetst hebben, onder andere omdat ik het had over democratieondermijnende uitspraken. Ik heb u dat al even persoonlijk medegedeeld, maar ik wil u bij dezen zeggen dat die woorden niet op u van toepassing waren. Ik had dat volgens mij in tweede termijn al gezegd, maar om elk misverstand weg te nemen: nogmaals. Dat even ter goedmaking van het debat in de commissie.

Dan uw vraag. Ik had u inderdaad een brief toegezegd. Ik heb dat afgelopen dinsdag in het college aan de orde gesteld. Die brief wordt nu ook voorbereid, alleen kwam de interpellatie daar eigenlijk doorheen. We zouden ook kunnen zeggen dat de beantwoording zoals die nu gegeven is nog een keer op papier gezet wordt, want in feite was dat ook de vraag die aan de raad gesteld was: wanneer was het college op de hoogte van het feit dat er hogere kosten waren? Die vraag heb ik net beantwoord.

Dan de vraag van de Stadspartij over de aannames die gedaan worden in de brief van 10 april: het externe bureau heeft zich niet beziggehouden met de vertraging. Er heeft een vertraging plaatsgevonden, dat is onder andere een onderdeel van de hoge kosten. De hoge kosten hebben ook te maken met meer compensaties van ondernemers en geluidsvoorzienende maatregelen. De extra kosten hebben zeker niet alleen te maken met de vertraging. Aan de dekking voor de grondexploitatie lagen bepaalde aannames ten grondslag, en wel over de mogelijke opbrengsten die het Parkeerbedrijf zou kunnen genereren. Wij wilden weten of die opbrengsten ook inderdaad gegenereerd konden worden en daar heeft een extern bureau conform de uitspraken van de Rekenkamercommissie onderzoek naar gedaan en dat heeft het bevestigd als in orde bevonden. Dat externe bureau heeft met name naar de dekkingskant gekeken en dus niet naar andere zaken.

De VOORZITTER: Dan is het misschien goed naar aanleiding van deze gang van zaken te vermelden dat ook in het presidium is geconstateerd dat ook in commissievergaderingen nog niet altijd alles volgens de regels verloopt. Het presidium heeft gezegd dat het misschien goed is om u inderdaad in dat opzicht – ik hoor hiernaast ‘cursus’ zeggen – nog wat informatie mee te geven, laat ik het zo formuleren. De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Over de orde, voorzitter. Naar aanleiding van het antwoord van Karin Dekker heeft mijn fractie behoefte aan een kort moment van beraad, is dat mogelijk?

De VOORZITTER: Ja, u mag altijd beraden, alleen nogmaals: u hebt twee termijnen als interpellant en u hebt er ook twee gehad. Dus u mag een schorsing van de vergadering aanvragen, maar ik weet niet helemaal waar dat toe zou moeten leiden.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): U zult ons niet meer in staat stellen om een motie in te dienen, begrijp ik, voorzitter.

De VOORZITTER: Het gaat er niet om of ik u daartoe in staat stel, maar ik moet de orde wel in eerste instantie bewaken en ik probeer dat maar zo veel mogelijk met inachtneming van regels te doen, dat maakt het voor mijzelf in de eerste plaats al wat makkelijker.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, wij hadden bedacht dat wij een motie na alles wat er gebeurd is pas zouden kunnen indienen wanneer we de wethouder, en dat zou fair zijn, helemaal gehoord hadden. We hebben nu pas....

De VOORZITTER: Vindt u het dan goed dat ik het aan de raad voorleg of de raad u in de gelegenheid wil stellen om te schorsen en daarna nog een motie in te dienen? De heer De Rooij.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, normaliter ben ik altijd vreselijk soepel in het akkoord gaan met weet ik al niet wat. Maar als wij in het presidium een afspraak maken over hoe wij de raad gaan aanvliegen en de vertegenwoordiger van de Stadspartij is daar niet bij aanwezig; als we regels hebben over hoe je dat moet doen met interpellatie, u legt het nog een keer uit; het gaat weer mis, opeens is de fractievoorzitter van de Stadspartij weer terug in de vergadering, vind ik het eerlijk gezegd ook wel

een beetje chaotisch worden. Ze mogen schorsen wat ze willen, maar wat mij betreft: ik vind twee termijnen genoeg.

De VOORZITTER: Anderen die over dit punt nog het woord willen voeren? De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, ik sluit mij van harte aan bij de woorden van de heer De Rooij, ware het niet dat ik toch ook wel waarde hecht aan het gewicht dat de Stadspartij aan deze kwestie geeft. Dus als zij behoefte hebben aan een schorsing van maximaal vijf minuten en zij willen daarna een motie indienen die dan volgens mij wordt weggestemd, dan moeten ze dat vooral kunnen doen. Wel even de opmerking dat dit wat mij betreft geen normale gang van zaken is en een nadrukkelijk verzoek aan de Stadspartij om ... nou ja, 'cursus' zou ik niet in de mond willen nemen, maar om toch nog een beetje meer mee te werken met de normale gang van zaken binnen deze raad.

De VOORZITTER: Anderen nog, die het woord willen voeren? De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ik kan wel leven met de versie van de heer Van Keulen.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Ja, dat geldt ook voor mij. Maar het lijkt me inderdaad verstandig dat je je even verdiept in hoe de gang van zaken is hier, voortaan.

De VOORZITTER: Anderen nog? Dan stel ik voor om het zo te doen, waarbij er vast en zeker de bereidheid is om nog eens goed na te gaan wat de gang van zaken is, want het was ook al misgegaan bij de gelegenheid die het college normaal gesproken heeft om vragen ook al in de collegevergadering te kunnen bezien.

Goed, dan heeft u de gelegenheid voor een kort moment van beraad. De vergadering is geschorst.

Schorsing (17.20 – 17.23 uur)

De VOORZITTER: Dan verzoek ik u om weer te gaan zitten en heropen ik de vergadering en geef ik het woord aan de heer Prummel die om deze schorsing had gevraagd. Het woord is aan de heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, naar aanleiding van het antwoord van de wethouder zijn we erg benieuwd geworden naar de brief waarin zij zich nog nader zal verklaren. Ik begrijp dat de rest van de raad daar ook behoefte aan heeft. Wanneer die brief aanleiding geeft, dan zullen wij die opnieuw agenderen.

De VOORZITTER: Ik begrijp dat de Stadspartij een brief van het college afwacht.

Dan zijn we bij agendapunt 4, dat is niet aan de orde.

4. Initiatiefvoorstellen (*niet van toepassing*)

5. Ingekomen stukken

De VOORZITTER: Onder nummer 12 staat een brief over fair trade als ingekomen stuk genoteerd. Het verzoek is gedaan om dat via de commissie F&V te leiden, dus ik stel u voor om aldus te besluiten.

5.a: Colleegebrieven

Nr.	Onderwerp	Ontvangen d.d.	Advies/afhandeling
1.	Aanpak knelpunten 30km/u gebieden	29 april 2010	Via cie. B&V
2.	Herstraattarieven 2010	29 april 2010	Via cie. B&V
3.	Verkiezing van de leden van de Tweede Kamer van Staten-Generaal	29 april 2010	Tkn
4.	Vertrouwelijke brief	29 april 2010	Via cie. W&I
5.	Bewaartermijn stortgegevens	29 april 2010	Via cie. W&I
6.	Dienstenontwikkeling Draadloos Groningen	29 april 2010	Via cie. W&I
7.	Jaarverslag klachten gemeente Groningen 2009	29 april 2010	Via cie. F&V
8.	Stand van zaken AWBZ-pakketmaatregel	29 april 2010	Via cie. O&W
9.	Jaarverslag Ombudsman 2009	29 april 2010	Via cie. F&V
10.	Werkzaamheden Stichting Iepenwacht Groningen	29 april 2010	Via cie. B&V
11.	Ontwikkeling nieuwe omroepnota	29 april 2010	Via cie. O&W
12.	Fairtrade	29 april 2010	Via cie. F&V
13.	Visie Verkeersmanagement	29 april 2010	Via cie. B&V
14.	Extra kosten winter 2009/2010	4 mei 2010	Via cie. F&V
15.	Aanpak kommervolle overlastveroorzakers	6 mei 2010	Via cie. O&W
16.	Evaluatie Actieplan Starters 2009	6 mei 2010	Via cie. W&I
17.	OOG TV	10 mei 2010	Via cie. O&W
18.	Alfacollege op het Europapark	11 mei 2010	Via cie. R&W
19.	Groningen Kandidaat Hoofdstad van de Smaak 2011	17 mei 2010	Via cie. O&W
20.	On-line dossiervorming	17 mei 2010	Via cie. F&V
21.	Ontwerp-bestemmingsplan De oude Hortus	17 mei 2010	Via cie. R&W
22.	Aanpassing criteria startersleningen	17 mei 2010	Via cie. R&W
23.	Planning RegioTram	18 mei 2010	Via cie. B&V
24.	Nieuwe indeling programmabegroting	28 april 2010	betreft punt 8c op raadsagenda 26 mei
25.	Voortgang opzetten vakdirectie Stadstoezicht	21 mei 2010	via cie. F&V
26.	Reactie rapport Ernst & Young staat P	21 mei 2010	Via cie. F&V
27.	Reactie college op rapport van bevindingen gemeenterekening 2009 van Ernst & Young	21 mei 2010	Via cie. F&V
28.	Vertrouwelijke brief	21 mei 2010	Via cie. R&W
29.	MER en bestemmingsplannen Grote Markt-Oostzijde	21 mei 2010	Via cie. R&W
30.	Revitalisering Groninger Museum	25 mei 2010	Via cie. O&W

5.b: Overige stukken

LIJST VAN ONTVANGEN OVERIGE INGEKOMEN STUKKEN VOOR DE RAAD VAN 26 mei 2010

Nr.	Afzender	Ontvangen d.d.	Advies/afhandeling
1.	Brief van burger: zondagopenstelling.	27 april 2010	Tkn.
2.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten:	27 april 2010	Tkn (brief aan

	Verbod op roofwassen.		college).
3.	Gemeentelijke ombudsman: rapport 10.1.012/196	17 mei 2010	Tkn.
4.	Mevrouw de Boer: ontslagbrief.	17 mei 2010	Tkn.
5.	Raad van State: verzoek om stukken n.a.v. beroep tegen besluit Openbaar Vaarwater.	21 april 2010	Tkn

6. Conformstukken

De VOORZITTER: Dan komen we bij de conformstukken. Ik noem ze even bij naam:

6.a: Jaarprogramma Archeologie 2010

6.b: Vaststelling erfgoedverordening

6.c: Vaststelling exploitatiebegroting en aanvullend uitvoeringskrediet project Zilverlaan

6.d: Dekking kosten verkiezing Tweede Kamer op 9 juni 2010

6.e: Onderzoeksrapport van de Rekenkamercommissie: Jongerenwerk, brug tussen beleid en praktijk?

6.f: Wijzigingsvoorstel Verordening toeslagen en verlagingen Wet werk en bijstand

6.i: Evaluatierapport Wsw-verordeningen en wijzigingsvoorstel

6.j: Afronding project beveiliging Martinitoren

Ik stel u voor om te besluiten zoals aan u is voorgelegd. En dat blijkt het geval te kunnen zijn. Dan is aldus besloten.

7. 1 minuutinterventies

7.a: Sloop deel pand Schoolstraat 6b-10

De VOORZITTER: Het raadslid Jager (VVD) verlaat de zaal. Ik geef het woord aan de heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik ben opgegroeid aan de Paterswoldseweg. Als kleine jongen heb ik meegemaakt dat daar mijn favoriete snoepwinkel werd afgebroken vanwege de aan te leggen tunnel. Zoals u weet, is die tunnel er nooit gekomen. Nu lijkt het erop dat wij een toch bruikbaar pand aan de Schoolstraat af zullen gaan breken, vertrouwend op geld dat moet komen voor een Forum. Het college heeft zelf bekendgemaakt dat het geld voor het Forum er nog niet is. De Stadspartij wil het college erop wijzen dat ook het geld dat door de provincie is toegezegd nooit definitief is toegezegd door de Staten, die het budgetrecht hebben. Wij vinden het slopen van het pand aan de Schoolstraat 6b dan ook zeer prematuur en onvoorzichtig en dringen er bij het college op aan om niet te slopen, zolang al het geld voor een zogenaamd Groninger Forum nog niet binnen is.

De VOORZITTER: Dan geef ik het woord aan de heer Kelder.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. De Partij voor de Dieren sluit zich aan bij de reactie van de Stadspartij. Ik wil daaraan toevoegen dat wij duidelijk zijn geweest in ons standpunt aangaande het Forum. Wij denken dat het Forum fysiek en financieel een grote schaduw over deze stad zal werpen. Wij zijn bovendien voor het duurzaam gebruik van gebouwen en hier moet wellicht een pand met monumentale waarde sneuvelen voor een prestigeproject dat zeker in deze tijd van financiële crisis niet gebouwd zou moeten worden. Wij zijn dan ook tegen de sloop van het pand aan de Schoolstraat.

De VOORZITTER: Anderen nog die het woord willen voeren? Dat is niet het geval. Dan is het woord aan wethouder De Vries.

Wethouder DE VRIES: Ja, voorzitter, het lijkt me niet verstandig om bij dit punt uitgebreid in te gaan op de kwestie, of je daar nu voor of tegen bent. De standpunten zijn helder. Het college bereidt intussen de verdere realisatie en voortgang van het Forumproject voor, inclusief de daarvoor nodige sloop van dit pand. Daarom is dit voorstel nu ook nodig, om de met u afgesproken termijnen te halen. En tot slot in de richting van de heer Prummel: wij geven bij het Forum slechts dat uit wat door uw raad via kredietverlening beschikbaar is gesteld; een beetje uit mijn hoofd: inmiddels 19 tot 20 miljoen euro, op basis van kredietverlening van om en nabij de 28 miljoen euro, dacht ik. Ik doe dit even uit de losse pols, maar er is geen enkele sprake van een uitgave die niet door uw raad zou zijn geautoriseerd en dat geldt ook hiervoor.

De heer PRUMMEL (Stads partij): Voorzitter, de wethouder heeft niet helemaal begrepen dat het college te veel vooruitloopt op de bouw door op dit moment al op zich nog waardevolle panden te slopen. Het is nog niet zeker of het Forum er komt.

Wethouder DE VRIES: Ik hou er helemaal niet van om harder te lopen dan uw raad. Wij doen precies wat we met uw raad hebben afgesproken en daar hoort deze sloop ook bij. Anders halen we de met uw raad geaccordeerde termijnen niet.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar agendapunt 7.b.

7.b: Vaststelling bestemmingsplan Bodenterrein-UMCG

De VOORZITTER: Opnieuw is het woord aan de heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stads partij): Daarover geen commentaar meer, voorzitter. Laat dat maar zitten.

De VOORZITTER: Mevrouw Krüders, Student en Stad.

Mevrouw KRÜDERS (Student en Stad): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb eigenlijk niet echt een heel duidelijke vraag, maar meer een korte opmerking. In de commissie hadden we nog wat onduidelijkheid over de tijdelijke of permanente jongeren- of studentenhuisvesting. Ik heb gebeld met wat ambtenaren en nu blijkt gewoon dat het bestemmingsplan de mogelijkheid geeft om de tijdelijke huisvesting, maar ook de permanente huisvesting van jongeren daar te realiseren. Alleen degene die ik uiteindelijk moest spreken, de projectleider, kon ik niet te pakken krijgen. Dus misschien kan de wethouder ons bevestigen dat ook na die periode van twaalf jaar de tijdelijke huisvesting voor jongeren omgezet wordt in structurele bebouwing voor jongeren. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. De Partij voor de Dieren hoopt dat de gemeente Groningen zich voortaan hard zal maken voor dierproefvrij onderzoek, of liever nog voor alternatieven voor dierproeven. Dit gezegd hebbende, willen wij graag dat in ieder geval de aanbevelingen uit de ecologische rapporten, verbonden aan het bestemmingsplan, worden meegenomen. We hebben contact gehad met ontwikkelaars van dit plan, van de RUG en het UMCG, en beide partijen zijn van harte bereid een stadsecoloog bij de bouw te betrekken, zodat de aanbevelingen uit de quickscan Bodenterrein op het gebied van kunstmatige nestgelegenheid voor bijvoorbeeld de gierzwaluw kunnen worden doorgevoerd. De ontwikkelaar van de RUG was niet op de hoogte van de inbouwmogelijkheden van nestgelegenheden voor vogels, wat ons enigszins verbaasde, omdat de wethouder in de commissie Ruimte en Wonen van 12 mei jl. aangaf dat alles min of meer in kannen en kruiken was.

De plannen van de RUG zijn al in een vergevorderd stadium en al ingediend bij de dienst RO/EZ. We willen graag dat de wethouder er zorg voor draagt dat een stadsecoloog bij het concretiseren van de bouwplannen betrokken wordt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog? Dat is niet het geval. Wethouder De Vries.

Wethouder DE VRIES: Dank, zeg ik tot de heer Kelder, die nog eens herhaalt wat namens zijn partij ook in de commissie is gevraagd. Ik heb daar inderdaad gezegd dat we dat gaan doen. Dat ging niet specifiek over de stadsecoloog, maar dat kan. Ik weet ook niet precies waarom de persoon die u heeft gesproken bij de RUG daar niet van op de hoogte is, maar we gaan dat doen. We zullen daarvoor zorgen. Ik geloof ook dat de RUG dat wel wil. Desnoods klimmen we zelf op de ladder en hangen we de kastjes zelf op. Het is echt belangrijk wat u inbrengt en er is volgens mij alle aanleiding, dat heb ik ook in de commissie gezegd, om aansluiting te zoeken bij de ecologische waarden die we in dat gebied ook terugvinden. Dat gaan we dus doen.

Tot mevrouw Krüders zeg ik dat we – soms ben je als wethouder een soort projectleider, dat blijkt nu maar weer – ja, er kan gewoon worden, tijdelijk, aan de linkerkant van de nieuwe Vrydemaweg op het Bodenterrein, vanuit de stad geredeneerd. In december moeten die dingen daar staan. En ook aan de andere kant van de weg is technisch gezien ruimte om inderdaad te werken aan jongerenhuisvesting. Dat past ook in de nota Jongerenhuisvesting. Of dat gerealiseerd gaat worden ligt niet zozeer aan ons, wij bouwen vrij weinig van dit soort dingen. Maar we zullen de RUG en het UMCG, marktpartijen, interesseren om op die plek iets tot stand te brengen. We zijn daar ook al mee bezig. Bestemmingsplantechnisch ligt alle ruimte daarvoor open.

De VOORZITTER: Dan stel ik u voor om naar agendapunt 7.c te gaan.

7.c: Re-integratieverordening Wet werk en bijstand (voorheen 6.g)

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Riemersma van de Stadspartij.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u, voorzitter. Ik heb twee amendementen, dus daarom ga ik er even bij staan. Allereerst het amendement op de WWB, de re-integratieverordening. Daarover is mijn fractie van mening dat mensen die werkloos zijn geworden zo snel mogelijk weer op de arbeidsmarkt terecht moeten komen. En dat is ook in lijn met het gemeentelijk beleid. Voor het verkrijgen en houden van werk is een heel arsenaal premies bedacht, zoals inkomstenvrijlating, uitstroompremie werknemers, stimuleringspremie werkgever, premie voor een seniorenbaan enzovoort. Dat kost heel wat en dat mag ook wat kosten. Er zijn momenteel zeventig consultants aan het werk om mensen weer op de rails te krijgen voor op de arbeidsmarkt.

Onze fractie vindt dan ook dat geen belemmeringen ingebouwd moeten worden zoals wel gebeurt in de verordening, namelijk artikel 7, lid 1, dat concurrentie op de arbeidsmarkt van werkzoekenden eigenlijk verbiedt. Onze fractie vindt dat een zaak van de arbeidsmarkt zelf, dus van werkgevers en werknemers.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ik zou graag mevrouw Riemersma het volgende willen vragen: wat vindt de Stadspartij ervan dat iemand met een cao-loon van zijn plek verdrongen wordt door een werkzoekende die wij bijvoorbeeld met een gesubsidieerde baan of met behoud van uitkering aan het werk helpen?

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Daar vind ik het volgende van: deze verordening is geschreven voor mensen zonder werk, om die aan het werk te krijgen. Dit is geen verordening die voor de arbeidsmarkt is geschreven. De gemeente moet het opnemen voor al die mensen die nu geen baan hebben. Daar wordt ook zoveel geld voor beschikbaar gesteld.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dus u vindt dat mensen die al werken niet beschermd hoeven te worden door deze gemeente?

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Daar gaat het niet om. Daar gaat deze verordening niet over. Dat is iets heel anders, een ander chapter.

Ik was bijna klaar met deze woordvoering. Wij vragen bij amendement om dit artikel 7, lid 1 dan ook te schrappen. Het amendement zal ik dan ook nu indienen.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, ik had nog een vraag aan mevrouw Riemersma. Denkt de hele Stadspartij hier zo over? Want het gerucht gaat in de stad dat er verdeeldheid is.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Ik weet van niets. Wij denken hier eensluidend over, we zijn een heel sociale partij.

De VOORZITTER: U had een amendement dat u in wilde dienen.

Amendement van de Stadspartij:

“ De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 26 mei 2010, besprekende het raadsvoorstel inzake Re-integratieverordening Wet werk en bijstand 2010, overwegende dat:

- de re-integratieverordening WWB erop gericht moet zijn om werkzoekenden zo snel en zo goed mogelijk toegang tot de arbeidsmarkt te verschaffen;
- consulenten die met deze taak zijn bekleed hun werk onbelemmerd moeten kunnen doen;
- daartoe diverse uitstroompremies tot de arbeidsmarkt bij deze verordening worden ingesteld;
- er een artikel in de conceptverordening is opgenomen dat de uitstroom naar de arbeidsmarkt dreigt te belemmeren: artikel 7, lid 1, luidende:

‘Aan voorzieningen met een werkcomponent wordt de voorwaarde gesteld dat de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en dat verdringing niet of zo min mogelijk plaatsvindt’;

spreekt als zijn mening uit dat:

- in deze verordening een dergelijk artikel niet thuishoort, omdat daarmee het werk van de consulenten en de uitstroom van werkzoekenden niet wordt gefaciliteerd, maar juist wordt belemmerd;

besluit:

- artikel 7, lid 1 van de concept re-integratieverordening te schrappen;

en gaat over tot de orde van de dag.” (amendement 1)

De VOORZITTER: Anderen nog vanuit de raad die het woord willen voeren? Dat is niet het geval. Dan is het woord aan wethouder Pastoor.

Wethouder PASTOOR: Dank u, voorzitter. We hebben het over de Re-integratieverordening Wet werk en bijstand, daterend uit 2005. We hebben die tekst doorgenomen vanwege het feit dat er de laatste jaren onderweg nogal wat wijzigingen zijn opgetreden naar aanleiding van nieuwe wetten die ingang hebben gevonden. Ik wijs op de Wet stap, de Wet WVAAO, en dan hebben we nu de Wet participatiebudget en de Wet investeren in jongeren.

Wat ik opmerkelijk vind is dat u een amendement indient op een artikel en een lid dat dateert van 2005. Het gaat dus niet om iets wat in de loop van de tijd is aangepast. Nee, in 2005 heeft uw raad zich ook gebogen over deze Wet werk en bijstand, de re-integratieverordening, en die als volgt vastgesteld, met artikel 7, lid 1, met deze tekst daartoe behorend. Dat vind ik op zijn zachtst gezegd een beetje merkwaardig.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Deze verordening wordt opnieuw voorgelegd aan de raad. Dus die wordt opnieuw vastgesteld, dus is het volstrekt legitiem om te amenderen op artikelonderdelen of wat dan ook.

Wethouder PASTOOR: Vijf jaren geleden bleek dit dus een goede zinsnede te zijn, dat wil ik u toch even zeggen. Wat ik verder nog wil zeggen is dat wij er als college niet alleen zijn voor mensen die werk zoeken, maar ook voor mensen die werk hebben. Mensen die werk zoeken willen we helpen bij het krijgen van werk en van mensen die werk hebben hopen wij van ganser harte dat ze dat werk

mogen houden. En het kan toch niet de bedoeling zijn dat mensen die werk hebben en volgens een bepaalde cao uitbetaald worden, verdrongen zouden gaan kunnen worden door mensen die met additionele middelen aan werk geholpen worden.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Voorzitter, dan geeft de wethouder mensen zonder werk dus helemaal geen kans om door te stromen. Daar is het hele beleid op gericht. Al die uitstroompremies enzovoort. Daar is heel veel geld mee gemoeid. Dat heeft dus helemaal geen zin, omdat de arbeidsmarkt zelf beschermd wordt tegen diezelfde werklozen. Ik vind dat eerlijk gezegd nogal stuitend.

Wethouder PASTOOR: Als ik u een ding mag meegeven: het is niet zo dat alleen voor mensen zonder werk er allerlei stimulerende maatregelen bedacht zijn. Integendeel, ook voor mensen die werk hebben en waarvan wij graag willen dat ze het houden, zijn de laatste maanden nogal wat maatregelen ingevoerd. Als we het daarover zouden gaan hebben, dan zou je dus de ene maatregel gaan vervangen door de andere; de werkhebbende met zijn maatregel verdwijnt en de werkzoekende met een andere maatregel komt op de werkplek. Dit lijkt me niet verstandig.

De VOORZITTER: Goed, dan hebt u hiermee volgens mij voor het eerst in de raad het woord gevoerd (applaus) en dat heet dan wel niet officieel een maidenspeech, maar u merkt dat het welkom er in de raad niet minder om is.

Dan stel ik voor om tot besluitvorming over te gaan. Ik weet niet of het amendement inmiddels is verspreid ... dat is niet het geval, merk ik.

Dan stel ik voor dat we verdergaan met agendapunt 7.d en dat we zo dadelijk dit agendapunt afronden.

7.d: Verordeningen Wet investeren in jongeren (WIJ) *(voorheen 6.h)*

De VOORZITTER: Het woord is opnieuw aan mevrouw Riemersma. Het is misschien goed om u te melden dat uw fractie nog twee minuten spreektijd heeft voor de hele raad.

Mevrouw RIEMERSMA: Ik zal er rekening mee houden. Dank u, voorzitter. De maatregelenverordening in de Wet investeren in jongeren. De cliëntenraad heeft de raad verzocht de maatregel die de uitkering tot nul reduceert bij overschrijding van de inlichtingenplicht te verzachten en de jongeren die het betreft toch een gereduceerde uitkering te geven. Want, zegt de cliëntenraad, het gaat toch om jongeren, ze moeten toch ook leven, je kunt ze toch niet op nul stellen? Jongeren kun je niet zonder inkomen laten zitten en ook niet voor één maand. De gemeente is dan wel verantwoordelijk voor de negatieve effecten daarvan.

Onze fractie pleit er mét de cliëntenraad voor om de maatregel van artikel 12, lid 2, sub d, die de uitkering met 100% zou korten, te vervangen door een maatregel die een korting van 50% oplevert. Ook dat is al een forse maatregel om fraude aan te pakken, want ook de Stadspartij wil niet dat er fraude gepleegd wordt en dit kan een preventieve maatregel zijn.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ook hier weer een vraag aan mevrouw Riemersma. In 2005 hebben we ook de Maatregelenverordening Wet werk en bijstand vastgesteld, waar de Stadspartij gewoon unaniem voor was. Kunt u mij uitleggen waarom wij volwassen mensen wel een maand lang uitkering inhouden als zij de boel voor 4000 euro op zijn Gronings gezegd 'verneuken' en waarom dat vervolgens voor jongeren niet mag?

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Nee, dat kan niet, dat kunt u zo niet zeggen.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): 'Besodemieten' dan, laten we dat in de Handelingen opnemen.

De VOORZITTER: Ik weet niet of we überhaupt in deze categorie terecht moeten komen. Ik kan me voorstellen dat we ietwat andere woorden gebruiken. Maar de bedoeling van wat u wilt zeggen is duidelijk en u vindt het vast wel goed dat wij daar dan een ander woord voor bedenken. Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Ik kan het wel uitleggen wat mevrouw Van Gijlswijk vraagt. Deze maatregelenverordening wordt toegepast in het kader van de Wet investeren in jongeren en deze wet is überhaupt al een hele verslechtering ten opzichte van de Wet werk en bijstand die geldt voor mensen vanaf 27 jaar en ouder. Die jongeren hebben toch al het nakijken, ze krijgen zwaardere plichten opgelegd om aan werk te komen, dus ik vind het gewoon niet passen, ook niet in de systematiek van de wetgeving, om dezelfde maatregelenverordening op te leggen voor deze jongeren. Dan zou ik graag nu een amendement willen indienen om deze maatregel terug te draaien.

Amendement Stadspartij:

“De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 26 mei 2010, besprekende de Verordeningen Wet investeren in Jongeren (WIJ),
overwegende dat:

- de invoering van de WIJ voor jongeren tot 27 jaar een verslechtering inhoudt ten opzichte van hun vroegere positie in de WWB, doordat het recht op een uitkering zeer voorwaardelijk is;
- jongeren in de WIJ wel onderworpen zijn aan een eensluidende strenge Maatregelenverordening die geldt voor de WWB;
- gebleken is dat (ook volgens de cliëntenraad SoZaWe) jongeren vaak niet kunnen overzien hoe de gemeenteregelingen in elkaar zitten en ook hun schulden minder goed in de hand houden dan andere doelgroepen;
- daarom jongeren recht hebben op een zachtere maatregel dan die van artikel 12, lid 2 sub d, luidend: ‘De maatregel (bij schending inlichtingenplicht, waardoor een te hoge uitkering werd toegekend) wordt op de volgende manier vastgesteld:

d. bij een benadelingsbedrag van 4000 euro of meer: 100 procent van de WIJ-norm’ (gedurende een maand);

besluit:

- artikel 12, lid 2 sub d als volgt te wijzigen:

d. bij een benadelingsbedrag van 4000 euro of meer: 50 procent van de WIJ-norm’ (gedurende een maand);

en gaat over tot de orde van de dag.” (amendement 2)

De VOORZITTER: Dan zal dit amendement worden vermenigvuldigd en blijkt inmiddels dat het amendement bij agendapunt 7.c is rondgedeeld. U ziet het ook op het scherm staan, waarbij ik zou willen overgaan tot besluitvorming over agendapunt 7.c: de Re-integratieverordening Wet werk en bijstand. Eerst stemmen we over het amendement en dan over het voorstel zoals het aan u is voorgelegd.

Wie steunt het amendement (Stadspartij, op stuk nummer 1) zoals is voorgelegd bij agendapunt 7.c?

De heer DE ROOIJ (PvdA): Ik wilde nog even vertellen waarom we dat niet doen.

De VOORZITTER: U heeft de behoefte aan het afleggen van een stemverklaring? Het woord is aan de heer De Rooij.

Stemverklaringen:

De heer DE ROOIJ (PvdA): Als we dit gaan doen, voorzitter, dan creëren we iedere keer weer nieuwe werkzoekenden, dan krijgen we een soort perpetuum mobile, wat een heel verkeerde kant opgaat. Het lijkt me zeer onverstandig en niet bijster sociaal om dit amendement te steunen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, mijn fractie waardeert de inzet van de Stadspartij voor het naar werk toe geleiden van mensen, alleen is dit wel de verkeerde manier. Het kan niet zo zijn dat iemand in een reguliere baan van die plek wordt verdrongen door iemand met gesubsidieerd werk. Dat kan en mag niet, dus wij zullen dit amendement dan ook niet steunen.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Wij zullen het amendement ook niet steunen. Een voorziening met een werkcomponent is niet hetzelfde als een reguliere werkplek en wij vinden het niet onterecht dat in de gaten gehouden wordt of werkgevers niet in de verleiding komen om een reguliere werkplek op te vullen met een voorziening met een werkcomponent, een klant van de dienst op traject.

De VOORZITTER: Dan kunnen wij tot besluitvorming overgaan. Allereerst dus het amendement. Wie steunt dit amendement van de Stadspartij? Dat is de Stadspartij, de overige fracties niet, waarmee dit amendement is verworpen.

Dan het voorstel, zoals u dat is voorgelegd onder de Romeinse cijfers I tot en met III. Wie steunt het voorstel? Dat zijn alle leden van de raad, waarmee het voorstel is aangenomen.

Dan ga ik even naar het amendement bij agendapunt 7.d. Ik geef het woord aan de wethouder.

Wethouder PASTOOR: Voorzitter, ik wil graag even reageren op de woorden van mevrouw Riemersma en op het amendement. Wat ik nou zo jammer vind, mevrouw Riemersma, is dat u vindt dat die Wet investeren in jongeren een verslechtering is voor de jongeren. U zult het toch met me eens zijn dat geen enkele jongere zit te wachten op jarenlang in de bijstand zitten? U zult het toch met me eens zijn dat die Wet investeren in jongeren bewerkstelligt dat jongeren aan werk, dan wel werk en school, dan wel aan een participatietraject geholpen worden? Ik denk juist dat die Wet investeren in jongeren een heel goede mogelijkheid biedt voor die mensen waar u zich zo druk om maakt. Ik moet u ook even zeggen dat wij niet vinden dat wij de jongeren in de WIJ onderwerpen aan een heel erg strak regime. Waarom niet? Wij leggen niet zomaar lichtvaardig een maatregel op. Op het moment dat wij denken dat een jongere gebruikmaakt van een uitkering terwijl hij daar geen recht op heeft, dan is de korting, of het benadelingsbedrag, 4000 euro of meer, willen wij overgaan tot het inhouden van de onterecht verworven uitkering en vervolgens nog een maand korten op de uitkering. Dat doen we dus niet zomaar. Het is niet een lichtvaardige maatregel.

Verder kan ik u vertellen dat de consultants hun uiterste best doen om schrijnende gevallen altijd eerst bij zich te roepen, hiermee om de tafel gaan zitten en samen gaan kijken of er wellicht verzachtende omstandigheden zijn waardoor het strenge regime niet moet worden toegepast.

Ik ontraad dan ook uw amendement.

De VOORZITTER: Kunnen we dan tot besluitvorming over het amendement (Stadspartij, op stuk nummer 2) overgaan?

Stemverklaringen:

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Wij zullen het amendement niet steunen. Wij zijn op zich niet heel erg enthousiast over maatregelen en kortingen van 100%, maar wat ons betreft biedt diezelfde verordening mogelijkheden om daar in dringende gevallen van af te zien en wij hopen ook dat consultants daar in voorkomende gevallen ruimhartig gebruik van zullen maken.

De heer VAN KEULEN (VVD): Het is campagnetijd en dit amendement deed mij denken aan een van onze slogans, dus staat u mij toe: 'Voortaan voor iedereen die straf verdient, straf'. Daar wilde ik het maar bij laten.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voor een serieuze discussie over het sanctiebeleid kan elke fractie of elke wethouder wel bij ons terecht, daar zijn wij altijd voor te vinden. Maar wij vinden het belachelijk om nu af te wijken van die andere maatregelenverordening die we hebben. Zoals gezegd, als je voor 4000 euro iets achterhoudt, dan denk ik dat je wel een maand gestraft kunt worden en een uitkering kunt missen. Tegelijkertijd wil ik de woorden van de wethouder dat er gekeken moet worden naar verzachtende omstandigheden wel onderstrepen en ik denk dat dat heel goed gebeurt door de consultants. En toch nog iets voor mevrouw Riemersma: zoals u misschien weet, waren wij ook niet enthousiast over deze Wet investeren in jongeren.

De VOORZITTER: Kunnen we dan gaan stemmen? Allereerst het amendement. Wie steunt het amendement, zoals ingediend? Dat is de Stadspartij, anderen niet, waarmee het amendement is verworpen.

Dan het voorstel, zoals aan u is voorgelegd onder 7.d. Wie steunt het voorstel, zoals is voorgelegd? Het kost wat moeite bij de Stadspartij, maar ik geloof dat ik kan constateren dat alle leden van de raad dit voorstel steunen, waarmee het is aangenomen.

Dan gaan we naar agendapunt 8.

8. Discussiestukken

8.a: Keramische tegels Mendini Paviljoen, Groninger Museum

De VOORZITTER: Dan is allereerst het woord aan mevrouw Dekker van de PvdA en dit zal haar maidenspeech zijn.

Mevrouw DEKKER (PvdA): Dank u, voorzitter. Tegeltje, tegeltje aan de wand, waar staat het mooiste museum van het land? Daarover kunnen we met elkaar twisten, maar zeker is in ieder geval dat het Groninger Museum voor de stad een eyecatcher van formaat is en eigendom van de gemeente Groningen. En ik ben opgevoed met de stelling dat je goed moet zorgen voor je eigen bezittingen. Dat is voor de raad ook geen punt van discussie geweest, gezien het feit dat wij op 17 februari jl. het uitvoeringskrediet voor de revitalisering van het Groninger Museum beschikbaar stelden. Het plan dat ten grondslag lag aan het voorstel omvatte uiteindelijk niet de vervanging van de panelen van het Mendini Paviljoen door nieuwe en duurzame tegels omdat dit, alhoewel een nadrukkelijke wens, financieel niet haalbaar bleek.

Na afronding van de aanbestedingsprocedure blijkt er nu een positief aanbestedingsresultaat van acht ton te zijn. Daar gloorden gouden bergen voor het museum met de gouden toren. En dus ligt nu het voorstel voor om alsnog de tegels te realiseren. Om maar even in tegeltjeswijsheid te spreken: 'Elk nadeel heeft dus zo zijn voordeel'.

Maar voorzitter, de acht ton alleen is niet voldoende om te tegels werkelijk te realiseren. Was het zo simpel, dan hield mijn woordvoering hier alweer op en zou ik eenvoudigweg kunnen zeggen dat de PvdA-fractie het voorstel steunt.

Natuurlijk, dit voorstel stelt het Groninger Museum in staat om de parel en de eyecatcher te zijn en te blijven die het is, met een landelijke en internationale uitstraling en bekendheid. En anticyclisch investeren, ook in tijden van crisis, investeren in ons cultureel eigendom, daar staan we als fractie van de PvdA achter. Maar de tegels, zoals uit het voorstel te lezen valt, zijn alleen te realiseren als dit wordt gecombineerd met het doorbelasten van de huur aan het Groninger Museum, hetgeen behoorlijk drukt op de exploitatielast van het museum. En daar plaatst de fractie van de PvdA wel een kanttekening bij.

Uit het voorstel blijkt dat het museum de last kan opbrengen, ook in meerjarenperspectief bekeken. Optimisme is goed, maar wel graag met voldoende realiteitszin. Is bij de berekening van de exploitatielast voldoende aandacht geweest voor de eventuele risico's die zich op langere termijn zouden kunnen voordoen? Te denken valt aan tegenvallende bezoekersaantallen of minder inkomsten door de crisis. Laten we hopen dat de eerdergenoemde wijsheid zich niet ook omgekeerd te gelde maakt en dat we op langere termijn moeten concluderen dat ieder voordeel ook zo zijn nadeel heeft. Het cultureel ondernemerschap van het museum – men wist een aanzienlijk deel van de begroting middels externe financiering te dekken – valt te waarderen. Met de verbouwing in het vooruitzicht hebben we er vertrouwen in dat het museum ook dan voldoende externe financieringsbronnen weet aan te boren.

Dan nog een wat opvoedkundige opmerking voor het college – en als pedagoog kan ik dat even niet laten – rond het proces over de besluitvorming over de revitalisering dat aan de raad gepresenteerd wordt. Want alhoewel dit voorstel in lijn blijft met het vorige raadsbesluit, heeft u het de raad door het uit elkaar halen van de financiering van de verschillende onderdelen wel een beetje lastig gemaakt een zorgvuldige integrale afweging te kunnen maken. Gelet op het proces van cultuurverandering dat we al een tijdje geleden met elkaar hebben ingezet, waarbij onder meer meer transparantie nagestreefd wordt, hopen wij dat het college hieruit wel lering trekt.

Voorzitter, met het plaatsen van deze kanttekeningen kan de PvdA-fractie evenwel instemmen met het voorstel. Wij gaan ervan uit dat het Groninger Museum geen museum wordt met een financiële twist, maar dat dit revitaliseringsplan een wezenlijke bijdrage gaat leveren aan de ambitie om Groningen tot de top 5 van culturele steden te laten behoren. Dank u. (applaus)

De VOORZITTER: Mevrouw Dekker, ik feliciteer u van harte met uw maidenspeech. Dat we daarbij als college wel meteen een oorvijs van u moeten krijgen, belooft veel voor de toekomst. Dan is het woord aan de heer Verhoef voor het houden van zijn maidenspeech.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Lukte het mij de vorige maand niet om mijn maidenspeech te houden, omdat het voorstel tot uitzending van het WK Voetbal op een scherm op de Grote Markt op het laatste moment werd ingetrokken, deze maand neem ik u toch graag mee naar ons standpunt over de vervanging van de keramische tegels aan het Mendini Paviljoen.

Vanaf het begin heeft mijn fractie het onderscheid gemaakt tussen het noodzakelijke en het wenselijke van de revitalisering van het Groninger Museum. Met de toegezegde gelden was veel mogelijk, inclusief de wens tot vervanging van de keramische tegels.

Toen duidelijk werd dat de bijdrage van de BankGiro Loterij niet doorging, werd besloten om de keramische tegels niet te vervangen. In de raadsvergadering van februari is vervolgens door de raad vastgesteld wat noodzakelijk is en wat voor de beschikbare 3,4 miljoen euro gedaan zou kunnen worden aan revitaliserende werkzaamheden aan het museum. Mijn fractie heeft daarmee ingestemd omdat zij het belangrijk vindt dat het museum na zestien jaar een grote onderhoudsbeurt zou krijgen.

Nu, binnen drie maanden, ligt er toch een nieuw voorstel voor vervanging van de keramische tegels. Wij kunnen ons voorstellen dat dit zeer wenselijk is, maar zijn niet echt overtuigd van de noodzaak hiervan. De motivatie die wordt aangedragen is voor ons weinig doorslaggevend. Onderzoek tot hergebruik doet vermoeden dat we de tegels nog wel een tijdje kunnen laten hangen. Cryptische omschrijvingen als esthetische en authentieke uitstraling roepen bij ons eerder vragen op. En volgens de brief die we gisteren mochten ontvangen worden de tegels vaal en kunnen ze daarom beter nu vervangen worden.

Maar welke Stadler en welke Nederlander, mijnheer de voorzitter, ziet de kleur van het leven niet vervagen nu er bezuinigingen voor de deur staan en we de broekriem moeten aanhalen en niet alles kunnen doen wat we graag wensen. Het is vanuit dit standpunt dat we niet mee kunnen gaan in dit voorstel. Het lijkt ons ook een goed signaal naar de stad om nu niet weer een project van extra geld te voorzien.

Het bedrag dat nodig is, is 0,85 miljoen euro en is hiertoe beperkt gebleven vanwege het positieve aanbestedingsresultaat. Het lijkt ons inziens een sigaar uit eigen doos om dit tekort te dekken door een huurverhoging voor het museum van bijna een ton per jaar. Een verzwaring van de lasten, terwijl het museum sinds enkele jaren juist in staat was uit de rode cijfers te blijven.

Samenvattend, mijnheer de voorzitter, heeft het Groninger Museum zich een belangrijke plaats verworven in Groningen en trekt het met zijn tentoonstellingen mensen vanuit het hele land naar de stad. Mijn fractie heeft dan ook van harte ingestemd met de revitalisering, maar is niet overtuigd van de noodzaak om nu toch de keramische tegels aan het Mendini Paviljoen te vervangen. Dank u wel. (applaus)

De VOORZITTER: Mijnheer Verhoef, we feliciteren ook u met uw maidenspeech. Na de oorvijs van mevrouw Dekker moeten we ook nog naar huis met het beeld voor ogen dat het leven nu eenmaal vervaagt, zo ook het Mendini Paviljoen. Niet om erg vrolijk van te worden, maar we wensen u een goede periode in deze raad. Wie wil verder nog het woord voeren? De heer Evenhuis, VVD-fractie.

De heer EVENHUIS (VVD): Dank u wel, voorzitter. We hebben dit in de commissie besproken en dat debat eindigde eigenlijk met een dispuut tussen wethouder De Vries en mij over hoeveel directeurs het museum heeft. Ik zei: twee. U zei: één. En ik zou het natrekken. En ik heb het nagetrokken. Ik zal straks vertellen hoeveel er zijn, één of twee.

Maar eerst een paar opmerkingen vooraf. Voorzitter, de VVD is voor meer geld voor cultuur. Maar dat betekent niet dat we alle voorstellen ondersteunen. Grosso modo kun je zeggen dat wij de kleine instellingen goed willen ondersteunen. Bij de grote hebben we wel eens reserves ten aanzien van de grote uitgaven. Als je nu kijkt naar de aanbesteding, die is uiterst positief verlopen. Wij zouden

400.000 euro terug kunnen storten als we niet met dit plan akkoord gaan en we zeggen: laten we nou eens kijken in welk perspectief we dit moeten plaatsen. Op dit moment is het zo dat het met de economie niet goed gaat. Mensen geven bijvoorbeeld binnengekomen vakantiegeld uit aan achterstallige betalingen. Het museum, mijnheer Prummel, heeft veel gelden extra gekregen de laatste jaren, onder andere in 2005 met het Diaghilev Festival. Dat geldt voor het depot en dat geldt ook voor de renovatie.

Dit maakt, voorzitter, dat wij hier heel kritisch tegenover staan en het is een beetje van 'het kan nooit op'.

En nu dan die vraag over de directie. Ik heb gebeld en gesproken met het secretariaat en er zijn twee directeuren. Van Twist ging als directeur van Groningen naar Amerika. Zijn opvolger werd interim-directeur. Nu is Van Twist teruggekomen en de andere persoon is directeur gebleven. En om een verschil aan te brengen noemt men het nu algemeen directeur en directeur, maar ze zijn beiden directeur. U kunt het natrekken bij het secretariaat van het museum. En dat vinden we allemaal, laat ik het eerlijk zeggen, overdone. We gaan niet akkoord met het voorstel.

De VOORZITTER: Daar leek het al op. Dan geef ik het woord aan de heer De Rook van de D66-fractie, voor het houden van – opnieuw – een maidenspeech.

De heer DE ROOK (VVD): Dank u wel, voorzitter. We hebben het allemaal een beetje voor het uitkiezen. Er werd me al gevraagd of ik het in mijn maidenspeech zou gaan hebben over de kommervolle inwoners van deze stad of over tegels. Mijn keus was snel gemaakt, als een volleerd aannemer zal ik jullie in mijn speech door het Groninger Museum leiden.

De voorzitter zei net dat de maidenspeeches niet leiden tot erg veel vrolijkheid, maar eigenlijk begint mijn maidenspeech met heel goed nieuws. Door een meevallende aanbesteding valt er een bedrag vrij van 800.000 euro. Ondanks dat het woord 'vrijvallen' wat anders impliceert, vindt mijn fractie niet dat deze vrije val ook helemaal vrij besteed kan worden, waarmee we kunnen zeggen dat we dat bedrag meteen terug doen naar de algemene middelen. Het gebouw van het Groninger Museum is namelijk in ons bezit en het heeft de afgelopen zestien jaren misschien wel niet de aandacht gehad die het eigenlijk verdiende. Zoals wij dat als gemeente in principe niet doen, bij welk onderdeel van ons vastgoed dan ook, moeten wij natuurlijk ook niet dit museum laten verslonzen. Wij hebben hierin als gemeente wel degelijk een verantwoordelijkheid.

Door die vrijval, voorzitter, ontstaat er een nieuwe situatie. Daarom kan ik me niet helemaal vinden in de woorden van mevrouw Dekker zojuist. Er ontstaat een nieuwe situatie, waarin we een nieuwe afweging met elkaar moeten maken.

Laat ik het even ontleden. De fractie van D66 vindt het verstandig dat wij 400.000 euro van deze vrijval aanwenden voor het op peil brengen van de post onvoorzien van de revitalisering, aangezien we deze ook bewust wat kleiner hadden gehouden.

Dan over de tegels. Ik heb eerder gezegd dat wij als gemeente een verantwoordelijkheid hebben bij het groot onderhoud van het Forum. De vraag is dan of deze verantwoordelijkheid zich ook uitstrekt tot zaken die niet strikt noodzakelijk zijn, maar misschien alleen maar wenselijk zijn. Eigenlijk vindt mijn fractie de constructie die is bedacht om dit op te lossen wel een hele faire: de gemeente doet een bijdrage en de rest wordt betaald uit de eigen middelen van het Groninger Museum en daar heeft de directie ook zelf bewust voor gekozen. Dat vinden wij een beslissing die wij kunnen respecteren. Want in de visie van D66 worden met subsidie ontvangende instellingen afspraken gemaakt op doelstellingsniveau en de instelling gaat dan vervolgens zelf over de inzet van subsidie en is verantwoordelijk voor de doeltreffendheid van haar eigen beleid. Wij vinden het dan ook binnen die visie passen dat de directie van het Groninger Museum de vrijheid heeft om zelf de afweging te maken of de vervanging van de tegels, zoals zij daarmee akkoord gaat, de genoemde huurverhoging waard is. Maar, voorzitter, hier geldt natuurlijk wel het principe 'geen vrijheid zonder verantwoordelijkheid'. De directie van het museum heeft de vrijheid gekregen en genomen deze afweging te maken, maar draagt wat mijn fractie betreft ook de verantwoordelijkheid voor de consequenties van deze afweging. Want daar blijven toch wel wat vraagtekens bestaan, voorzitter. Als mijn fractie de zin leest in de laatste versie van het stuk dat de verwachte subsidie van de gemeente voorzichtig geraamd zou zijn, is mijn vraag aan de wethouder eigenlijk dezelfde als die welke ik in de commissie stelde: kan het Groninger Museum met het huidige subsidiebedrag nu wel of niet de voorgestelde lastenverzwaring dragen? Mijn fractie stelt zich namelijk op het standpunt dat de subsidie aan het museum de komende

jaren, zeker als je kijkt naar de drie ton die wij er structureel bij hebben opgedaan in 2008, op hetzelfde niveau kan blijven. Het mag natuurlijk niet zo zijn, voorzitter, dat wij na verloop van tijd, zonder zwaarwegende gewijzigde omstandigheden, weer geluiden van het museum krijgen dat de exploitatie onder druk komt te staan en dat wij als gemeente, met het Groninger Museum in ons hart, dan weer de portemonnee moeten trekken. We gaan er namelijk nu van uit dat voor het Groninger Museum met deze twee investeringen, die van de revitalisering en die van de investering in de tegels, de kous de komende tijd af is en het museum zich weer volledig kan gaan richten op waar het zo ontzettend goed in is, namelijk het vermaken en inspireren van cultuurliefhebbers van binnen en van buiten onze stad. Dank u wel. (applaus)

De VOORZITTER: Mijnheer De Rook, ook u feliciteren we van harte met uw maidenspeech. U zult vast en zeker ook veel jeugdig elan aan deze raad gaan toevoegen, dat werd nu al wel duidelijk. Wie wil verder nog het woord voeren? Mevrouw Krüders, Student en Stad.

Mevrouw KRÜDERS (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Ik wil eerst mevrouw Dekker feliciteren met haar prachtige maidenspeech. En ook de heren De Rook en Verhoef met hun speeches. Het museum is eigenlijk ons welkom aan reizigers die naar onze stad toekomen en inwoners die met het openbaar vervoer reizen. Een visitekaartje moet je er gewoon goed uit laten zien. Als je de vraag stelt of de tegels vervangen moeten worden, is het antwoord dat de tegels het eigenlijk nog prima doen. Maar de uitstraling en het visitekaartje-aspect zouden inderdaad beter kunnen.

Ten aanzien van het extra geld dat nu in een keer gevraagd werd, werden we toch weer een beetje voor het blok gezet. Op de manier zoals het aan ons gepresenteerd is, kunnen wij geen integrale afweging maken en dat is toch iets wat we als raad hebben uitgesproken te willen gaan doen. De achterliggende redenatie was: 'we zijn nu toch dicht, het geeft meer voordelen om het te doen en daarom doen we dit voorstel op deze manier'. Dat is niet helemaal zoals wij dat graag zouden willen zien. Wij vragen ons af wat er nu eigenlijk gebeurt als de bezoekersaantallen de komende jaren terug gaan lopen. Wij hebben daar wat zorgen over. Kan de exploitatie dit dan aan met het gegeven van de huurverhoging die wij nu gaan doorvoeren? De PvdA en andere partijen stelden die vraag ook al. En het is wel grappig, want ik denk dat ik nu zelf ook het antwoord ga geven. Toen ik vanochtend belde met de verantwoordelijke ambtenaar, bleek dat er ruimte genoeg is op de exploitatierekening, ook in de komende jaren, om terugvallende bezoekersaantallen op te vangen. Dat vond ik erg gunstig om te horen en dat had ik graag ook gelezen in de collegebrief.

Is het dan noodzakelijk om die tegels te vervangen? In beginsel lijkt dat niet zo, want de tegels doen nog steeds hun werk. Maar als we echt het museum het visitekaartje van onze stad willen laten zijn en de huurverhoging geen problemen oplevert voor de exploitatie, dan kunnen wij instemmen met het voorstel.

Als laatste wil ik opmerken dat wij niet blij zijn met dit voorstel. Wij geven er toch de voorkeur aan om een integrale afweging te maken. Dus ik wil het college geen oorvijs geven, zoals de PvdA dat deed, maar wel een nadrukkelijke wens bij het college indienen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Kelder van de Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Een van onze fractiemedewerkers is de afgelopen week naar het Groninger Museum geweest om te kijken hoe het er nu voorstond met de tegels en die kwam tot de ontdekking dat het eigenlijk wel meeviel. En nu kun je je natuurlijk afvragen in hoeverre de Partij voor de Dieren verstand heeft van kunst of tegels. Wij zijn als partij zeker voor meer geld voor cultuur en ik wil me ook graag aansluiten bij de verhalen van de heer Verhoef en de heer Evenhuis. Wij vinden het in deze tijd van bezuinigingen eigenlijk een verspilling om zoveel geld te besteden aan tegels. Ik kan mijn verhaal kort houden: we zijn er dus niet voor.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Kuik van de CDA-fractie.

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u wel, voorzitter. Het museum heeft nieuwe tegels nodig. Nou, nodig... Nu wordt aangegeven dat er geen dringende noodzaak is tot vervanging van de tegels, maar dat het slechts een esthetische kwestie is, moeten we ook, gezien de tijden van bezuinigingen, voorzichtig zijn. We moeten kijken waar het geld naartoe móet. Bovendien verdwijnt er behoorlijk

veel lucht uit de exploitatie van het museum. We hopen dat dit niet ten koste gaat van mooie tentoonstellingen.

Een concrete vraag aan de wethouder is wat de levensduur van deze tegels is en of hiermee ook rekening is gehouden. Het CDA is tot nu toe nog niet overtuigd van de noodzaak van vervanging van de tegels. Dat was het, dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Postma, GroenLinks-fractie.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, in de raadscommissie heb ik aangegeven dat wij vragen en twijfels hadden rond dit voorstel. Natuurlijk is het voorstel in lijn met het eerdere voorstel in februari en toen was het ook al de bedoeling dat de tegels van het Mendini Paviljoen vervangen zouden worden, alleen was op dat moment onduidelijk waar dat dan van betaald zou moeten worden. Het aanbestedingsvoordeel hing wel in de lucht, maar toen was nog niet duidelijk hoe hoog dat zou worden. En de hoogte maakt het nu mogelijk om als eerste de post onvoorzien van de revitalisering aan te vullen, maar ook om er een fors deel van de vervanging van de tegels van te betalen.

Voorzitter, onze zorg zit hem met name in het tweede deel van de financiering, het deel dat drukt op de exploitatie van het museum. Dit is de tweede keer in drie maanden dat er een bedrag ten laste van de exploitatiebegroting wordt gebracht en uit de brief van het college van gisteren blijkt dat er ook nog eens inrichtingskosten bijkomen, dus dat bedrag begint aardig op te lopen.

Het college geeft aan dat er naar de begroting is gekeken en dat er ook genoeg rek in zit om de vervanging van de tegels mogelijk te maken. En met name op dat punt zat natuurlijk onze zorg; wij vonden de onderbouwing daarvan al in het oorspronkelijke voorstel niet heel erg sterk. En daarbij komt, dat is ook al eerder gezegd: het gaat op het moment heel goed met het museum, maar dat is niet altijd zo geweest en er komen natuurlijk ook moeilijke jaren aan, misschien ook voor het museum: ongunstig economisch tij en bezuinigende overheden.

Voorzitter, uiteindelijk hebben de brief van het college van gisteren en het gesprek met de directie van het museum, of misschien moet ik zeggen een van de directeuren van het museum, ons over de streep getrokken. In de brief wordt duidelijker aangegeven waar de dekking vandaan moet komen en waar de rek in de begroting zit. Dat werd ondersteund door het gesprek dat ik daarover heb gehad met de heer Van Twist. Het was overigens wel prettig geweest dat aan al die dekkingen ook een bedrag zou zijn gekoppeld. Hoe hoog is bijvoorbeeld het bedrag dat gekoppeld is aan dat Fonds Kunst en Economie? Dan kun je toch net even een betere inschatting maken van de bedragen en het totaalbedrag waar het om gaat. Maar misschien kan het college daar nog even bedragen aan koppelen.

Voorzitter, het college is van mening dat dit een verantwoorde stap is. Wij hadden daar vragen bij en de afgelopen weken zijn stap voor stap die vragen beantwoord en hoewel we wel eens enthousiaster hebben ingestemd met voorstellen – ik formuleer het ook maar voorzichtig – zien wij op dit moment geen reden om onze instemming te onthouden. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, het Groninger Museum is een pronkjewail van de stad. En een pronkjewail in een golden rand is iets anders dan een dofejwail in een doffe rand. De Stadspartij zal dus voor deze uitgave stemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Rademaker, SP.

Mevrouw RADEMAKER (SP): Dank u wel, voorzitter. Mijn fractie kan heel goed aansluiten bij het gevoel dat mevrouw Postma net heeft vertolkt en heel mooi en genuanceerd heeft uitgedrukt. We hebben inderdaad wel eens enthousiaster ingestemd met voorstellen. Wij hadden inderdaad ook zorgen of er voor de komende jaren nog voldoende ruimte was voor de exploitatie van het Groninger Museum, ook vanwege het verleden van de exploitatie. De brief die het college ons daarover heeft gestuurd, heeft ons daarin wel kunnen overtuigen. Het kan echter niet zo zijn, en D66 heeft dat goed uitgedrukt, dat het Groninger Museum over een paar jaar weer bij de gemeente op de stoep staat, want 'help, het wordt zo krap in de exploitatie en we kunnen niets meer doen'.

Nog een opmerking over het proces, we hebben dat ook al gezegd bij de behandeling van het voorstel in februari dit jaar, over de hele gang van zaken en dat je in december al in de krant leest dat er allerlei plannen zijn bij het Groninger Museum en het gevoel krijgt dat je in de gemeenteraad nog voor de vorm mag meepraten. Wij zouden aan het college en het museum de dringende oproep willen doen om voorstellen tijdig, met een duidelijk verhaal, aan de raad voor te leggen. Als welk voorstel dan ook van het Groninger Museum weer op deze manier wordt 'voorgefietst', dan werken wij daar niet aan mee. Dank u wel.

De VOORZITTER: Zijn er anderen die nog het woord willen voeren in de raad? Dat is niet het geval. Dan is het woord aan wethouder De Vries.

Wethouder DE VRIES: Voorzitter, dank. Er zijn vanuit de verschillende fracties ook verschillende beelden gegeven over nut en noodzaak van dit voorstel en over het proces.

Ik begin even met dat laatste, want ik kan me daar veel bij voorstellen. Ik wil er twee kanttekeningen bij plaatsen en we zijn er uiteraard als college ook helemaal verantwoordelijk voor dat het zo gelopen is.

De eerste kanttekening is denk ik dat te weinig het belang van het museum en ook de gesprekken met de directie van het museum – een of twee maakt in dat verband niet uit – tot een gezamenlijk vraagstuk van college en raad en museum zijn gemaakt. In die zin kan ik me uw gevoelens als het gaat over de haast en het lezen van dingen in de krant goed voorstellen. Daar komt nog iets anders bij, en dat heeft hier onmiddellijk samenhang mee: we hebben als het gaat om het beheer van ons eigen vastgoed – en het museum is eigendom van de gemeente Groningen – geen al te best *track record*. Dat moet beter en je ziet hier beide dingen als het ware samenkomen. Het opvallende is, ik heb dat in de commissievergadering ook gezegd, dat ik namens het college in eerdere gesprekken met de algemeen directeur van het museum gezegd heb: denk nou niet dat er vanuit de gemeentebegroting royale bedragen in de revitalisering van het museum gestoken kunnen worden, er is een vastgoedbudget, dat wil ik wel ter beschikking stellen, maar geen al te hoge verwachtingen. En wat vervolgens gebeurt is dat de directeur van het museum zelf fondsen is gaan zoeken, overtuigd van de noodzaak van deze operatie, als een echte culturele ondernemer, en ik waardeer dat zeer, op pad is gegaan om dat mogelijk te maken.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Is het mij vergund de wethouder een vraag te stellen? Hoe is het nou mogelijk dat een stad met zo'n ruim cultuurbudget geen geld heeft om dat te steken in een van de meest succesvolle musea van Nederland? En wel geld over heeft voor een totaal onwezenlijk concept?

Wethouder DE VRIES: Ik heb niet gezegd dat we er geen geld voor over hebben, ik heb gezegd – dat heeft u ook in het oorspronkelijke voorstel kunnen zien – dat we een gereserveerd onderhoudsbudget beschikbaar hebben gesteld. Maar ik heb wel tegen het museum gezegd: als u ook de esthetiek van het museum wilt aanpakken en verbeteren, dan vinden wij dat niet onze eerste prioriteit. Er zit ook een soort onderscheid in tussen noodzakelijk onderhoud, waar we als vastgoedeigenaar verantwoordelijk voor zijn en waar we ook aan hebben willen bijdragen, en het esthetische onderhoud dat inderdaad meer een kwestie is van: vind je dat het museum als merknaam en qua uitstraling goed op de markt blijft staan? Dat vind ik eerlijk gezegd een heel legitieme redenering voordat je zegt dat het museum daar een bijdrage in zou moeten leveren. En dat is ook gebeurd. Ik begrijp heel goed dat uw raad zegt dat dat beter had gekund. Mevrouw Dekker gaf mij een symbolische politieke oorvijs en die pakken we dan maar even op. Ik zeg dat ik dat herken en dat dat anders moet.

Tegelijkertijd zeggen we daarmee nog iets anders. Als we dat met elkaar erkennen, zeggen we daarmee dat de positie van ons museum ons wat waard is. En ik hoorde dat bij mevrouw Dekker, bij anderen en ook bij de heer Prummel. Niet dat we, om u gerust te stellen, de komende jaren de subsidie van het Groninger Museum gaan verhogen, maar het museum is inderdaad een icoon van de stad en dat icoon moeten we blijven koesteren.

Even tot de heer Evenhuis over de directieuren: u heeft gezegd dat er twee zijn. U heeft het nagezocht, ik ga u hier niet weerspreken. Ik denk dat uw onderzoekswerk in dat opzicht helder was.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de wethouder heeft mijn vraag niet beantwoord. U bent als wethouder toch gebonden aan beleid 'De basis op orde'? Dat heeft deze gemeenteraad vastgesteld. Toch stelt u de basis niet volledig op orde, terwijl u wel met een nieuw avontuur begint.

Wethouder DE VRIES: Nee hoor. Wat we nu gaan doen, en u was daar gelukkig een voorstander van, is de vastgoedsituatie, de onderhoudssituatie, in orde brengen. Daarmee herstellen we ook de schade die is aangericht bij de overstroming van 1998. Daar zijn gemeentelijke budgetten beschikbaar voor gesteld en we helpen het museum, door goed naar de exploitatie te kijken – daar kom ik zo nog even op terug – samen met de stad met het weer toonbaar maken van dat gebouw. En ik ben het met velen eens. Ook met de heer Verhoef, die zegt dat dit geen echt wenselijk onderhoud is. Dat klopt, dat hebben wij in onze brief ook erkend. We hebben een onderscheid gemaakt tussen wenselijk onderhoud en wat je zou kunnen noemen esthetisch onderhoud. Voor de plek van het museum in onze stad is dat laatste overigens niet van minder belang. En ook die tegels van het Mendini Paviljoen zijn technisch gesproken geen noodzaak om die nu te vervangen. Die tegels kunnen best nog vijftien jaar blijven zitten, maar dan zijn ze op enig moment gewoon aan de beurt. Ons aanbestedingsvoorstel is de helft daarvoor te gebruiken en te kijken of het museum in staat is die exploitatielast te dragen. En ik heb in de commissie gezegd dat wij destijds, bij het beoordelen van het oorspronkelijke voorstel, al in de breedte hebben gekeken of het museum zelf, zelfs als de BankGiro Loterij niet zou binnenkomen, die exploitatielast zou kunnen dragen. Dat stond een beetje onhelder omschreven in het eerdere raadsvoorstel. Ik heb u dat nader laten zien. Dat is ook zo, we hebben van meet af aan daarop getoetst. Dat heeft met twee redenen te maken: op de eerste plaats zit er 50.000 euro in de meerjarenraming van het museum voor deze operatie en men is daarnaast in staat de extra last te dragen. Dat is althans de opvatting van deskundigen bij OCSW die dat hebben getoetst. Het museum geeft dat ook zelf aan. Is dat een garantie voor de toekomst? Nee, vandaar dat wij ook tegen het museum hebben gezegd – en ik proef ook uit uw woorden dat dat van belang is – dat we niet hier de toezegging gaan doen dat die subsidies maar blijven stijgen. Dat zou ook zeer irrealistisch zijn. Het is wel een aansporing van onze kant in de richting van het museum om cultureel ondernemerschap bij het museum te bevorderen. En laat ik u een ding zeggen: het museum heeft een uitdagende taakstelling. Is daar ook de afgelopen jaren op een tamelijk spectaculaire manier in geslaagd om dat mogelijk te maken. Dit is in Nederland een hartstikke goed draaiend museum dat echt zijn best doet om zelf allerlei fondsen binnen te halen, daarmee tentoonstellingen mogelijk te maken en grote publiekstrekkingen naar Groningen te halen. Nou, dat is wel een beetje de voorwaarde.

Dat is de kern van ons voorstel. Wij denken dat we met dit voorstel in de eerste plaats ons vastgoed een goede toekomst kunnen geven en in de tweede plaats, samen met het museum – en nogmaals excuses voor de haast en de procedure en ook de rommelige samenwerking zoals die op u is overgekomen, dat begrijp ik volkomen, gaan we ook anders doen – ervoor kunnen zorgen dat het museum op deze manier de komende tien, vijftien jaar weer hét icoon kan zijn voor de stad. En wat belangrijker is: het museum kan op een veel betere manier bijdragen zijn functie te vervullen, omdat een deel van die revitalisering zit in het beter bruikbaar maken van de ruimtes in het museum.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik kijk even of er behoefte is aan een tweede termijn.

Wethouder DE VRIES: Tot mevrouw Postma zeg ik dat ik het antwoord op uw vraag niet weet.

De VOORZITTER: Het kan heel kort, begrijp ik, en dan hoeft er geen tweede termijn te komen. Dan kunnen nog heel kort de heer De Rook en de heer Evenhuis iets zeggen. Het woord is aan de heer De Rook.

De heer DE ROOK (D66): Dank voor de beantwoording. Ik vroeg me alleen nog af hoe ik de laatste zin 'De verwachte subsidie van de gemeente is door het museum voorzichtig geraamd' onder het kopje 'Dekking en begroting museum' moet lezen.

De heer EVENHUIS (VVD): Voorzitter, graag twee korte reacties. Allereerst over de heer Prummel die zegt dat het cultuurbudget in Groningen zo groot is. Ik wijs erop dat het tegendeel het geval is. Steden van de grootte als Groningen hebben in Nederland bijna overal een equivalent in de omgeving.

Ik wijs op Haarlem-Amsterdam, Breda-Tilburg of Arnhem-Nijmegen. Groningen staat alleen en heeft dus een zeer ruim budget nodig en ik zou willen zeggen: ruimer.

En het tweede is de constatering van mevrouw Rademaker en die vond ik heel goed: als het college nog weer eens op deze wijze 'voorfiets', dan houden wij dit de volgende keer tegen. Dat vond ik een goed standpunt.

Wethouder DE VRIES: Met dat laatste ben ik het wel eens, mijnheer Evenhuis, maar u huldigt hier een ander standpunt, want u draait hem om. Ik vind de benadering van mevrouw Rademaker voorshands sympathieker, want dan komen we tenminste nog eens ergens.

Ik ben het overigens wel met u eens – er stond gisteren of vandaag een overzichtje in de krant van wat er per stad wordt uitgegeven aan cultuurbudgetten – ik ga me hier niet namens het college uitlaten of dat het bedrag moet zijn, maar dat we als Groningen in de komende jaren cultuur hoog in het vaandel moeten hebben en dat staat ook in het nieuwe collegeprogramma, inclusief de bijbehorende budgetten, is helder. Dat heeft ook met de uitstraling van de stad te maken.

Tot de heer De Rook kan ik zeggen dat de zinsnede waar u op doelt aangeeft dat het museum in die meerjarenraming kennelijk niet tot in lengte van jaren op het maximale, misschien ook wel geïndexeerde, bedrag is gaan zitten, maar daar een zekere mate van prudentie in heeft betracht. Wat weer door de controllers van OCSW als een voorzichtige en terechte stap wordt gezien. Dat wordt daarmee bedoeld.

De VOORZITTER: Dan stel ik voor dat we naar de besluitvorming gaan. Dan is aan de orde het voorstel zoals aan u is voorgelegd. Wie steunt dit voorstel? Dat zijn alle leden van de raad minus de Partij voor de Dieren, het CDA, de VVD en de ChristenUnie, waarmee het voorstel is aangenomen.

De VOORZITTER: Voordat wij naar agendapunt 8.b gaan, meld ik u graag het volgende. Het lijkt mij ook correct u dat nu te melden nu de raad in vergadering bijeen is, dat op dit moment een grootscheepse actie in de stad gaande is, waarbij op verschillende plaatsen invallen worden gedaan, onder andere bij café De Kabouter. Later vanavond zal er meer informatie worden verstrekt. Maar nogmaals, nu de raad in vergadering bijeen is, vind ik het van belang dat ook de raad wordt geïnformeerd. Ik denk dat we nu al kunnen zeggen dat de stad, nu de actie deze fase heeft bereikt, er een stuk veiliger op geworden is. Maar u gaat daar meer van horen.

Dan gaan we naar agendapunt 8.b, waarbij de heer Rutte de zaal verlaat.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, voor alle duidelijkheid: dat is niet omdat hij tot de doelgroep behoort, maar dat is omdat hij bij Menzis werkt.

De VOORZITTER: Dat is het geval, ja. Ik dacht even dat u het over de vorige mededeling had, maar u heeft het over de overlastveroorzakers. Nee, zo hebben we hem nog niet leren kennen, terwijl sommigen van u in de buurt lijken te komen. Wie zou dat niet willen zijn, een kommervolle overlastveroorzaker. De heer Rutte heeft dus de zaal verlaten.

8.b: Collegebrief inzake aanpak kommervolle overlastveroorzakers

De VOORZITTER: Dan is eerst het woord aan mevrouw Van Lente, voor – opnieuw – het houden van een maidenspeech.

Mevrouw VAN LENTE (PvdA): Dank u, voorzitter. Ik begin maar even met twee vragen: waar houdt eigenlijk het recht op je eigen ellende op en waar begint andersom de plicht van de samenleving om voor een individu te zorgen?

Dit zijn belangrijke vragen voor de PvdA-fractie en het is dan ook om die reden dat wij graag met deze raad stilstaan bij deze collegebrief. Het is ook om die reden dat mijn maidenspeech daarover gaat, de keus was niet moeilijk voor mij.

Ik heb het over de kommervolle overlastveroorzakers. In de collegebrief die we hebben ontvangen wordt een aanpak voorgesteld voor circa tien overlastveroorzakers die gedwongen worden opgenomen gedurende een periode van maximaal twee jaar. Deze brief gaat daarmee over twee heel interessante spanningsvelden. Aan de ene kant het recht op zelfbeschikking, met daartegenover gesteld de

bemoeizorg, de plicht of het recht van de samenleving om te zorgen. En aan de andere kant het spanningsveld tussen het bestrijden van overlast, wat een meer juridische insteek is, en zorg. Ik ga even op deze twee spanningsvelden in.

Ten eerste over die balans tussen zelfbeschikking en bemoeizorg. Zoals duidelijk wordt uit de brief van het college, legt de aanpak in dit geval het accent op de bemoeizorg. We kiezen er bewust voor om deze groep op te nemen en zo voor hen te zorgen. Uit het oogpunt van solidariteit vindt de PvdA-fractie dit een goede zaak. De gemeente Groningen neemt haar zorgtaak serieus en ziet een zorgplicht voor deze mensen. Zorgvuldigheid is hierbij natuurlijk gewenst en dat zien we ook terug in de collegebrief. Allerlei instellingen zijn betrokken: justitie, psychiaters en allerlei andere professionals. Mijn fractie vindt het wel heel belangrijk dat we ons hierbij realiseren dat de wet deze mogelijkheid biedt om individuen gedwongen op te nemen. We kiezen er voor deze groep nu ook bewust voor om die hele ruimte te nemen in de wet om die groep gedwongen op te nemen. Het leek ons goed om daar even bij stil te staan.

Dan iets tussen de balans van aanpak van overlast, de juridische insteek, en de zorg. De PvdA-fractie zou graag een toelichting van het college krijgen bij de gebruikte criteria. Als je de openingszin van deze brief leest, staat daar dat het gaat om overlastveroorzakers van wie de gezondheid en de leefomstandigheden te wensen overlaten. Is het nu inderdaad zo dat elk van die circa tien overlastveroorzakers zowel niet goed voor zichzelf zorgt als overlast veroorzaakt? Voor onze fractie is dat een heel belangrijke vraag. Het kan natuurlijk niet zo zijn dat we iemand vanuit vermeende zorgplicht verwijderen uit de samenleving, alleen maar omdat hij overlast veroorzaakt. Dat kan niet. De PvdA ziet deze aanpak dan ook vooral als therapie en niet als straf. Ik ben heel benieuwd of het college deze visie deelt.

Ik vat hem even tot dusver samen: het moge duidelijk zijn dat wij voor deze aanpak zijn, waarbij we ons realiseren dat het heel ver gaat, maar voor deze groep vinden wij het wel passend en is het ook omkleed met de juiste waarborgen die ik net al noemde.

We hebben nog wel twee andere vragen en opmerkingen. Die liggen in het verlengde van de balans die ik net al heb geschetst.

Ten eerste: is de aanpak die het college kiest voor deze groep uniek of sluiten we daarmee aan bij de aanpak van andere gemeenten in het land, of andere gebieden en andere regio's? Als dat zo is, dan kan het college misschien toelichten wat we daarvan hebben overgenomen of welke lessen we daaruit hebben getrokken. Als dat niet zo is, ben ik benieuwd of er nog een risico is met deze aanpak en of er mogelijk nog een aanzuigende werking van uitgaat van kommervolle overlastveroorzakers uit omliggende gebieden.

Een tweede vraag is: na maximaal twee jaar komen deze mensen weer terug in de maatschappij, of misschien is het correcter te spreken van ontslagen uit de kliniek. Hoe worden deze mensen dan eigenlijk begeleid? En hoe meten we eigenlijk het succes? Wat is eigenlijk het resultaat van deze aanpak? We halen mensen twee jaar uit de samenleving, dat is ook een resultaat, maar gelet op wat ik eerder al zei: het is therapie en geen straf. Is het voor ons duidelijk dat er pas resultaat geboekt wordt als hun situatie daadwerkelijk verbetert? Ik hoor graag nog even van het college wat hier de reactie op is. (applaus)

De VOORZITTER: Mevrouw Van Lente, we feliciteren u ook met uw maidenspeech en hopen dat u datzelfde jeugdige elan als van de heer De Rook mag inbrengen. En dat geldt dan waarschijnlijk ook weer voor mevrouw Van der Meulen, die nu haar maidenspeech gaat houden.

Mevrouw VAN DER MEULEN (D66): Dank u, voorzitter. Het college wil een groep van tien onhandelbare overlastveroorzakers tijdelijk plaatsen in de gesloten afdeling van de psychiatrische instelling Duurzaam Verblijf in Beilen. De aanpak is een combinatie van zorg en dwang, waarbij sprake is van een verblijf van maximaal twee jaar.

De fractie van D66 complimenteert het college met de aanpak van onhandelbare overlastveroorzakers. De titel van het project is overigens wel ongelukkig gekozen. Natuurlijk streven we uiteindelijk naar een verbetering.

Op papier ziet het er goed uit. Een pluim voor de financiering, mede dankzij zorgverzekeraar Menzis. En mooi om te zien dat de zorg en hulpverleningsinstellingen van meet af aan betrokken zijn bij de aanpak van overlastplegers.

De D66-fractie is een groot voorstander van een integrale aanpak, maatwerk en een dergelijke sociaal-medische benadering. Hier hebben we altijd naar gestreefd en dat zullen we altijd blijven doen. We hebben het over personen met multiproblematiek. Personen zonder huis, met een verslaving, die veelvuldig contact hebben gehad met politie, justitie en hulpverleningsinstellingen. Inmiddels weten we wel dat het enkel en alleen oppakken van overlastplegers niet werkt. Evenmin kale opsluiting of kale detentie. Mijn fractie is dan ook blij met de aanpak die een goede balans tussen dwang en zorg presenteert.

Voorzitter, op dit moment hebben we het over een groep van hooguit tien personen die in aanmerking komen voor het traject in de instelling. De D66-fractie vindt het belangrijk om te benadrukken dat we het hier hebben over een vrijheidsbeperkende maatregel en hier moet zeer terughoudend mee worden omgegaan. Duurzaam verblijf is prima, maar té duurzaam is niet altijd even redelijk. Er is gekozen voor een aanpak met een langdurig perspectief; er wordt geen vaste einddatum van het traject gegeven. Dit kan leiden tot onzekerheid en dat is voor ons niet wenselijk en zeker niet voor de cliënten.

Met deze aanpak laat het college zien dat het zich ook verantwoordelijk voelt voor onze overlastplegers. Niet alleen tijdens het traject van twee jaar, maar ook na ontslag uit de instelling. Zo wordt er beschermd wonen aangeboden en niet-vrijblijvende ambulante begeleiding. We betreuren het wel dat we de nodige hulp niet kunnen aanbieden binnen onze eigen gemeente, maar goed, de Drenten weten echt wel raad met onze overlastplegers. Verder wil ik nog wel even de garantie van het college dat de nazorg goed geregeld is, voordat ontslag uit de instelling Duurzaam Verblijf zal plaatsvinden. De cliënten, want daar gaat het natuurlijk om, moeten namelijk echt kunnen rekenen op begeleid wonen na die twee jaar. Alleen dan is de aanpak sluitend en effectief.

Kortom: de aanpak 'Onhandelbare overlastveroorzakers' werkt – een andere titel hè, daar moeten we nog wel even aan werken –, althans op papier en de komende jaren zullen we dit, samen met de hele fractie, goed in de gaten houden. Mijn dank. (applaus)

De VOORZITTER: En nu maar afwachten of de garanties u kunnen worden gegeven, mevrouw Van der Meulen. Van harte gefeliciteerd met uw maidenspeech.

Wie wil verder nog het woord voeren? Mevrouw Kuik, CDA-fractie.

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u wel, voorzitter. Het CDA vindt dit een prima project en heeft er ook wel vertrouwen in. Ik heb alleen nog een vraag: blijft het bij deze tien mensen of kunnen dat er meer worden en is er dan eventueel een risico voor de financiering hiervan? Dat was het.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen, VVD-fractie.

De heer VAN KEULEN (VVD): Dank u wel, voorzitter. Dit voorstel kent een bepaald spanningsveld, namelijk tussen de individuele vrijheid en de maatschappelijke verantwoordelijkheid. Op zich zijn wij optimistisch over deze manier van aanpakken, we zullen hem dan ook steunen. We vragen wel aan het college om zeer goed in de gaten te houden of het werkt, om nadrukkelijk aan de raad te rapporteren wat er is gebeurd en om een goede evaluatie een keer per jaar, een goede monitoring.

Tot slot wil ik benadrukken dat met name de diagnosefase zeer belangrijk wordt geacht door onze fractie. We mogen hier geen mensen plaatsen die hier niet thuishoren. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Verhoef, ChristenUnie-fractie.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. De ChristenUnie is een sociale partij die opkomt voor de zwakkeren in de samenleving. Er is een groep overlastveroorzakers, waar we het nu over hebben, die door een combinatie van sociale, psychische en lichamelijke omstandigheden in een neerwaartse spiraal is terechtgekomen en een gevaar voor zichzelf vormt en voor de samenleving. Wij zijn dan ook blij dat de gemeente zich het lot van deze mensen aantrekt en met een plan van aanpak komt en dat de financiering door meerdere partijen wordt gedragen. Na overleg met de ambtenaar zijn wij zeer onder de indruk van de Beilense aanpak, die gericht is op stabilisatie van het basisfunctioneren van het individu. En van het feit dat mensen deze stabiliteit ook binnen afzienbare tijd bereiken. Mijn fractie sluit zich dan ook aan bij de bespreekpunten die de PvdA heeft aangedragen en we zouden daar graag aan toe willen voegen de vraag of de mate, de ernst van overlast, in verhouding staat tot een dwangopname van minimaal twee jaar. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Rademaker, SP-fractie.

Mevrouw RADEMAKER (SP): Dank u wel, voorzitter. Mensen hebben natuurlijk het recht om zelf te beslissen of ze wel of geen behandeling willen ondergaan of opgenomen willen worden. Maar we vinden ook dat dit recht op zelfbeschikking er niet toe mag leiden dat mensen die hulp nodig hebben, maar die dit bijvoorbeeld door een psychische stoornis of verslaving niet inzien, aan hun lot worden overgelaten. Dit is een groep mensen met een heel complexe problematiek: verslaving, psychiatrische problematiek. Deze mensen hebben zelf niet altijd inzicht in de problemen die ze hebben en die ze veroorzaken voor de mensen om hen heen. Wat ik heel erg mooi aan dit voorstel vind is dat het gedragen wordt door heel veel verschillende mensen en dat er verschillende organisaties bij betrokken zijn. Ik denk dat het een heel goede aanpak is. Volgens mij moeten we een beetje van het idee af dat je mensen maar aan hun lot overlaat vanuit de gedachte dat mensen er zelf over gaan. Ik denk dat we hiermee een heel goed middel hebben om mensen echt behandeling te bieden. Volgens mij moet het echt gaan om het recht op behandeling en niet zozeer over hoe mensen op die plek komen. Wij zijn erg enthousiast en kijken uit naar de ervaringen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan geef ik het woord aan wethouder Visscher.

Wethouder VISSCHER: Voorzitter, dank u wel. De aanleiding voor deze aanpak was een soort van noodkreet uit de hulpverlening. Al jarenlang liepen hulpverleners hier in deze stad soms gefrustreerd rond, omdat ze steeds dezelfde mensen troffen. Mensen met een probleem. Heel nadrukkelijk voor zichzelf en voor anderen. Dat zeg ik ook tegen mevrouw Van Lente van de PvdA-fractie, want zij vroeg of dit echt altijd een combinatie is. Ja, dat is altijd een combinatie van die beide problemen: voor zichzelf en voor anderen.

Mensen met een probleem, in de hulpverlening, er weer uit, om een of andere reden dieper in de problemen enzovoort. Een vicieuze cirkel. Een van de hulpverleners zei, en noemde een bepaald persoon die hij in gedachten had: "Ik ben bang dat ik hem op een dag dood aantref op een bankje, ik sta erbij en ik kijk ernaar en ik kan niet iets effectiefs doen."

Dat was de aanleiding om met zijn allen te zoeken naar een aanpak. En dat valt niet mee. Terecht hebben de heer Van Keulen van de VVD-fractie en de heer Verhoef van de ChristenUnie-fractie, en ook anderen, aandacht gevraagd voor het spanningsveld. Want het is nogal wat, het gaat om het zelfbeschikkingsrecht van mensen waar je in treedt. En dat doe je dan ook zeker niet zomaar. Dat is met grote zorgvuldigheid omkleed.

Het gaat hier om mensen die het bewijs hebben geleverd, al langere tijd, dat ze niet goed met dat zelfbeschikkingsrecht om kunnen gaan. Dat is dus niet van de ene op de andere dag, dat is langdurig. De hulpverlening heeft feitelijk gefaald. Er is vaak heel veel inzet gepleegd, het heeft heel veel tijd en aandacht en uren en geld gekost en toch is het resultaat er niet en wordt het alleen maar slechter. Het zijn mensen die veel overtredingen begaan. Dat zijn dan niet van die zware overtredingen, want dan kom je in het strafrecht terecht, maar het is een opeenstapeling van bijvoorbeeld APV-overtredingen.

Wij hebben strenge criteria. Van de negen karakteristieken die u in de brief leest moeten er zeven van toepassing zijn, dus daar wordt heel zorgvuldig naar gekeken. Een zorgvuldig proces, met als laatste stap het woord aan de onafhankelijke rechter.

Resumerend: zelfbeschikkingsrecht van mensen, daar moet je niet zomaar in willen treden. Maar wanneer het uitmondt, wat nu feitelijk het geval is voor deze gelukkig kleine groep, in een 'ride to rot' zoals de Engelsen zeggen, dan dat je dat zelfbeschikkingsrecht zo in stand zou moeten laten. En daarom zeg ik ook tegen de fractie van D66, mevrouw Van der Meulen, want u had het al over de titel van ons project: we begonnen met 'onhandelbaar', maar we hebben uiteindelijk ook het woord 'kommervol' gekozen. Omdat het ook voor mensen zelf een kommervolle situatie is. Dus als u een mooie synoniem weet, dan nemen we dat meteen over. Mevrouw Van Lente vroeg: is dit uniek? Nou, een beetje wel. Amsterdam en Rotterdam zijn een paar jaar geleden begonnen met dezelfde doelgroep naar Beilen te sturen, maar daar zit geen eindtijd aan en ze keren – denken wij – misschien wel nooit meer terug in Amsterdam of Rotterdam. In ons geval zijn het Groningers en wij voelen ons ook verantwoordelijk voor het natraject.

Van een aanzuigende werking is in dit geval geen sprake. We kijken wel of het echte Groningers zijn en of ze hier ook zijn ingeschreven.

Het resultaat en wat verwachten we ervan: dat zullen we heel goed monitoren. We weten het nog niet, maar we denken wel dat we met deze zorgvuldige aanpak een goed resultaat kunnen bieden en dat is erop gericht dat de mensen terugkeren in de stad en dat we begeleiding organiseren per persoon.

Ik zie de burgemeester dreigend kijken, dus nu ga ik nog even in op de laatste vraag die ik hier heb genoteerd, van mevrouw Kuik over de financiering. Menzis heeft gewoon gezegd: wij gaan dit structureel aanpakken voor die tien situaties. Wij hebben uit onze middelen voor de maatschappelijke opvang die we van de rijksoverheid ontvangen als centrumgemeente hier geld voor beschikbaar gesteld. Je weet nooit wat er nog kan gebeuren, maar het ziet ernaar uit dat dit structureel zo aangepakt kan worden.

Voorzitter, dan moet ik het hierbij maar laten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Kunnen we dan naar de besluitvorming overgaan? Dat hoeft niet, u kunt het inderdaad voor kennisgeving aannemen. Dat is het geval.

Dan gaan we naar agendapunt 8.c, met het advies van de audit committee.

8.c: Nieuwe indeling programmabegroting (*voorheen 6.k*)

De VOORZITTER: Ik heb begrepen dat er behoefte is om in te spreken. Dat blijkt niet het geval te zijn. De heer Baldew wil graag als eerste het woord voeren.

De heer BALDEW (PvdA): Dank u wel, voorzitter. We hebben kennis kunnen nemen van het advies van de audit committee. We vinden het een goed en integraal gedragen advies. We kunnen instemmen met het advies van de audit committee en we kunnen instemmen met de nieuwe indeling van de programmabegroting. In onze optiek is het niet echt nieuw, want de huidige indeling van de jaarrekening is al gebaseerd op programma, deelprogramma, beleidsveld en activiteiten. Nu is er wel de koppeling tussen deze onderdelen en het geld. Deze koppeling zal ons inziens niet alleen de transparantie verhogen, maar ook de sturingskracht van de raad. We kijken uit naar de Programmabegroting 2011.

Mijnheer de voorzitter, als je van het autoriseren van de toekomstige begroting op deelprogrammaniveau uitgaat, zoals de audit committee dat voorstelt, zien we een opwaartse verschuiving van 110 productgroepen naar 50 deelprogramma's. We kunnen hiermee leven in de wetenschap dat de transparantie toeneemt. We zijn op dit moment echter geen voorstander van de autorisatie op programmaniveau en wel om de volgende redenen.

We hebben helaas kunnen concluderen dat de gemeente het begrotingsbeheer nog niet op orde heeft en hiermee ook nog niet volledig het financieel beheer. Een aantal diensten heeft ook in 2009 een tekort en je kunt je afvragen of deze diensten wel efficiënt omgaan met gemeenschapsgeld.

Als tweede, voorzitter: we zitten in een economische recessie met 40 miljoen euro aan bezuinigingsuitdagingen. Sturing op beleid en geld wordt prangender dan ooit.

Als derde, voorzitter: we zitten in een periode van economische recessie wegens falend toezicht op geld en risico's. We trekken hieruit onze lessen

En last but not least, voorzitter: we zien ook dat de bestuurlijke informatievoorziening en het risicomanagement nog niet op orde zijn.

Mijnheer de voorzitter, het moge duidelijk zijn dat in het licht van de kwaliteit van het begrotingsbeheer, de majeure bezuinigingsopgave waarvoor we komen te staan en de lessen die we trekken uit de recessie met betrekking tot het toezicht op geld en risico, de fractie van de PvdA niet alleen wil sturen op beleid en beleidsrealisatie, maar ook stevig de vingers wil houden op de besteding van gemeenschapsgeld.

Voorzitter, we dienen dan ook, samen met andere partijen, een amendement in en dat wil ik nu doen.

Amendement van de PvdA, de VVD, het CDA, de Stadspartij, D66 en ChristenUnie:

“De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 26 mei 2010, besprekende het raadsvoorstel ‘nieuwe indeling programmabegroting’ en het advies daarbij van de Audit Committee, overwegende dat:

- door het college voorgesteld wordt het autorisatieniveau door de raad te brengen op programmaniveau;
- de ruimte voor het College van B&W om met budgetten te kunnen schuiven daardoor groter wordt;
- de 110 productgroepen waarop de raad nu autoriseert, in de nieuwe opzet van de programmabegroting verdwijnen;
- in plaats daarvan ongeveer 50 deelprogramma's worden gehanteerd;

van mening dat:

- het van belang is dat er, mede met het oog op de huidige economische tijden, goed financieel toezicht is;
- het autorisatieniveau op niveau van deelprogramma's meer ruimte en mogelijkheden aan de raad geeft om hier vorm en inhoud aan te geven;

besluit:

- het dictum ad 2 als volgt te wijzigen: 'bij toekomstige programmabegrotingen te autoriseren op deelprogrammaniveau';

en gaat over tot de orde van de dag." (amendement 3)

De VOORZITTER: Is er verder nog behoefte om het woord te voeren? Mevrouw Krüders van Student en Stad.

Mevrouw KRÜDERS (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Inderdaad, een nieuwe indeling. Het is eigenlijk een technisch raamwerk, waarbinnen we meer ruimte krijgen voor politieke accenten. Het wordt daardoor ook zichtbaarder hoe welk geld ingezet wordt en voor welke activiteiten. De kwestie die nu in de raad ligt is het autorisatieniveau. Het zou eigenlijk een stapje hoger gaan, dat wordt althans voorgesteld door het college. Dat betekent niet dat de wethouder niet gehouden is om te rapporteren ten aanzien van veranderingen en verschuivingen in de begroting. Deze informatieplicht naar ons toe blijft overeind. Nu geeft de audit committee een advies en ligt er een amendement voor waarin de wens wordt uitgesproken het autorisatieniveau een stapje lager te houden. Wij zijn daar wat pragmatisch in. Aan de ene kant achten wij het in de toekomst niet ondenkbaar dat we dat niveau op gaan krikken, dus dat we alleen op de dertien programma's onze *go* of *no go* geven, maar op dit moment vinden we dat we toch nog maar even moeten kijken naar onderzoeken en het op orde brengen van een aantal zaken. En dan praat ik inderdaad over bestuurlijke informatievoorziening, het risicomanagement, het weerstandsvermogen, maar ook de analyse van het risicoboxsysteem dat we gebruiken. Laten we dat maar even afwachten en dan gaan we later kijken of het autorisatieniveau wat minder kan.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman, ChristenUnie-fractie.

Mevrouw JONGMAN: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het heel kort houden omwille van de tijd. Er staat een heel mooie zin in dat de nieuwe indeling een ommezwaai is voor de administratie. Maar het is niet alleen een ommezwaai in de administratie, maar ook een ommezwaai voor de raad, in die zin dat wij beter kunnen sturen en beter kunnen kijken. In het amendement staat verwoord waarom wij willen dat het op deelprogramma wordt gerealiseerd, maar hierbij hecht ik er wel aan om uit te spreken dat dat niet betekent dat dat tot in de eeuwigheid – en een eeuwigheid is heel erg lang – moet duren. We kunnen ook best eens kijken, als het heel erg contraproductief zou zijn, dit in de toekomst nog eens nader te overwegen. Maar op dit moment kiest onze fractie voor het deelprogrammaniveau. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Luhoff, D66-fractie.

De heer LUHOFF (D66): Dank u, voorzitter. De D66-fractie is het eens met het collegevoorstel om de programmabegroting op deze manier in te delen. Het geeft zowel naar de organisatie als naar de raad meer sturing. Maar we zijn het ook eens met het advies van de audit committee om het autorisatieniveau aan te passen en daarom staan wij ook onder het amendement dat is ingediend door de PvdA.

Ik wil nog wel een opmerking over iets anders maken. Dat gaat over de vergelijkbaarheid van de begroting van 2010 met voorgaande jaren. Mijn fractie kan er eigenlijk niet bij dat dat niet mogelijk zou zijn of dat ook niet intern, bij de diensten en bij de gemeente, die vergelijking af en toe wel wordt gemaakt met hoe het de voorgaande jaren is gegaan. Dus wij zijn nog op zoek naar hoe we een 'trucje' zouden kunnen bedenken om toch nog bij de begroting straks, maar vooral ook bij de rekening, die vergelijking te kunnen maken met een aantal jaren hiervoor. Graag een reactie van de wethouder op de vraag of zij op zoek wil naar een 'trucje' voor dit probleem.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Van Keulen, VVD-fractie.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, dank u wel. Korthedshalve wil ik mij aansluiten bij de heer Baldew. Wij gaan akkoord met de nieuwe indeling, maar niet met de verhoging van het autorisatieniveau. Daarom dus het amendement, dat wij ook getekend hebben. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dat waren de bijdragen vanuit de raad. Dan is het woord aan wethouder Dekker.

Wethouder DEKKER: Voorzitter, wij staan hier wel voor een ommezwaai als we kijken naar de hele planning- en controlcyclus. We gaan nu daadwerkelijk invulling geven aan de programmabegroting, waarbij we vervolgens ook beleid en geld op een efficiëntere en heldere manier kunnen koppelen. Er staat in het advies van de audit committee dat dit op dit moment gebrekkig is, maar dat vind ik een te boude en ook onbeargumenteerde stelling. Het is wel zo dat het veel optimaler kan. En daarom hebben we hier nu ook voor gekozen, zodat u ook beter in staat zult zijn om ons op de inhoud te controleren. Een historische ommezwaai, omdat – ik ben bijna geneigd om de voor-voorwethouder Wicher Pattje op te bellen, dan wel en nou ben ik even zijn naam kwijt, Tjerk Bruinsma van de PvdA, hoe kan ik die man nou vergeten. Want wij waren in de gemeente Groningen toch altijd redelijk uniek dat wij nog steeds 110 productgroepen autoriseerden. En in Nederland waren we langzamerhand een van de weinigen aan het worden, omdat het vaak op een ander niveau werd geautoriseerd. Dat heeft niet zoveel te maken met hoe goed je bent in de planning- en controlcyclus, ook niet zoveel met je begrotingsbeheer. Het heeft veel meer te maken met hoe je als raad tegenover budgetrecht staat en waar je de autorisatiebevoegdheden legt.

Historisch, omdat deze raad er nu voor kiest om van 110 productgroepen naar 50 deelprogramma's te gaan. En ik vind dat een forse stap, dat verdient een compliment. En het amendement zou ik positief willen preadviseren.

Dan nog even over 'trucjes': daar doet dit college natuurlijk niet aan, maar uw inhoudelijke vraag is dat u een vergelijkbaarheid met de voorgaande jaren kunt toepassen en daar gaan we voor zorgen.

De VOORZITTER: Goed, kunnen we ook hier dan gaan besluiten? Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Mag ik een stemverklaring afleggen? Het is een amendement waar zo'n beetje alle partijen onder staan, behalve de SP-fractie. Het is weggetippext, maar het kopieerapparaat laat ons logo toch door, maar ik wil even aangeven waarom wij dit niet mede ingediend hebben. Dat heeft te maken met de motivering die de heer Baldew geeft, niet zoals dit in het amendement verwoord staat, maar wel in zijn woordvoering. Over budgetrecht gesproken: ik ben er erg voor dat een sterke raad veel rechten heeft. Ik weet nog dat mevrouw Dekker net wethouder was. Dat is lang geleden en toen heb ik haar daar nog een cursus over aangeboden. Helaas werd die motie toen niet aangenomen door deze raad. Kortom, ik vind het budgetrecht voor de raad zo belangrijk, dat onze fractie om die reden met het amendement zal meestemmen.

De VOORZITTER: Dat waren de stemverklaringen. Dan gaan we nu eerst besluiten over het amendement. Wie steunt dit amendement dat is ingediend? Dat zijn alle leden van de raad, waarmee het amendement is aangenomen.

Dan het besluit zoals aan u is voorgelegd. Wie steunt het besluit zoals is voorgelegd? Dat zijn ook alle leden van de raad, ik neem aan ook de heer Jager, waarmee ook het besluit zo is genomen.

Dan zijn wij door de agenda heen en kan ik de vergadering sluiten, maar u nog wel voor het diner uitnodigen op de voor u bekende plaats. De vergadering is gesloten (19.15 uur).